

که‌ریم شاره‌زا:
 من نه‌په‌رژاومه‌ته سهر نه‌وه‌ی
 رۆمانی نوی بخوینمه‌وه

که‌ریم مسته‌فا شاره‌زا ناویکه
 زیاتر له نیوسه‌ده‌یه له بواری
 نووسین و تیکۆشانی سیاسیدا
 کار ده‌کات.

تا ئیستا (١١) کتیبی
 جۆراوجۆری له بواری ئەده‌بیدا به
 چاپ گه‌یاندوه، وه‌ک
 مامۆستایه‌کی خه‌مخۆزیش له
 پیتگه‌یانندی چهند نه‌وه‌یه‌ک
 که‌مته‌رخه‌می نه‌کردوه و به
 به‌شداریی چهند مامۆستایه‌کی تر
 (٨) کتیبی بۆ قوتابخانه‌کان
 وه‌رگیراوه و داناوه.

له هه‌مووی گرنگتر ئه‌و
 نووسه‌ره به‌ درێژایی ئه‌و ماوه
 سووریوون و به‌رده‌وامی خۆی
 سه‌لماندوه و به‌و ته‌مه‌نه‌شه‌وه
 هه‌ر خه‌ریکی نووسین و
 خۆیندنه‌وه و خزمه‌ت گه‌یانده‌ به
 زمان و نه‌ده‌بی کوردی و
 ئاماده‌گی خۆی هه‌یه..

گۆفاری (رامان) به‌ ده‌رفه‌تی
 زانی له‌گه‌ڵ ئه‌و نووسه‌ره
 دیالۆگیکی ساز بکات و
 یاده‌وه‌رییه‌کانی بورووژینتی و
 له‌مه‌ر باب‌ه‌تگه‌لیکی سهر
 گۆره‌پانی ئەده‌بیاتی کوردی
 ئەم‌رۆمان گفتوگۆیه‌کی سهر
 ئاوه‌لای له‌گه‌ڵ بکات..

مهحمود زامدار، کهریم شارهزا، نازاد عهبدولاحید

کهریم شارهزا: له راستیدا له ژیر کاربگری شیعره فیرکارببیکانی ماموستا زیوهری شاعیر، منبش به زوری نهک ههر له سهر عیراق، بگره له باره ی ههموو جیهان توانیم له سهریان بنووسم، ئەوه فه رهنسایه بهریتانیایه ئەلمانیا یه ههولم ددها، بهلام ئەوانه به شیعهر حساب نین ئەوانه هونراوهن و نهزمن، یه عنی شیعهر نینه، شیعری تهعلیمی بوون، بهلام دوا ی ئەوه که گوڤاری (ههتاو) دهرجوو، پیداهاتم شیعری مهعقولم لی بلاوده کردهوه و له ههتاویشدا ماموستا (گیو) گوتی نابج بنووسی (کهریم مستهفا ههویزی)، بهلکو دهبی ناوهکهت ناویکی کوردی بی، جاریک چوومه لای له باره ی میژوو، له باره ی ئەدهبیات ههندیک پرسیاری لیکردم، وهلام دایهوه گوتی وهلاهی تو شارهزای، ئە ی بو خۆت ناکهپته کهریم شارهزا؟ ههزار رهحمهتی لی بی ماموستا (گیو) ئەو نازناوه ی بو دانام و بوومه (کهریم شارهزا).

پامان: دهووبه رهکه ی خۆت له ناو ئەو خانه واده یه ی تیبدا پهروه ده بووی، بهتاییه تی تهئسیری برا گهوره کهت ماموستا ئەحمده دلزار له سهر ئیوه چهنده بو ئەوه ی زیاتر روو بکهپته دنیای نووسین و ئەدهبیات؟

کهریم شارهزا: من له بنه ماله یه کی ئەدهب دۆست و شاعیر پهروه ده بووم. له لایه کی باوکم فارسی زانیکی باش بوو، ههموو داستانهکانی شانامه و رۆسته م و زۆراب و ئەسکهنده رنامه و حسینی کورد و ئەوانه ی دهخوینده وه و راسته وخۆش وه ی دهگتیرایه سهر زمانی کوردی، واته تنیا ئەو بوو، له هه مان کاتیشدا کاک ئەحمده دلزاری برا گهوره م وهکو هاندریک بوو که له مالدایه یه کهوه ده ژبا یین و شیعره کانیمان له بهر ده کرد و بۆمان دنووسییه وه و له فهوتان رزگارمان ده کرد، که کاربگریه کی زوری هه بوو، ته نانهت له سه ره تادا ههندیکی پتی نیشان دام له باره ی وهزن و قافیه چ له سهر

پامان: سه ره تا پیمان چاکه بو خوینهرانی گوڤاره که مان روونی بکهپته وه له سه ره تاوه چۆن خۆتان له ناو دنیای نووسین دۆزییه وه؟

کهریم شارهزا: من له ناوه راستی چله کانه وه زور شهیدای شیعرهکانی حاجی قادری کۆبی بووم، له هه مان کاتیشدا شیعرهکانی ئەحمده دلزاری براگه وره م وهک ری نیشاندهریک بوون بو من، که شیعرهکانیانم دهخوینده وه له بهر م ده کردن، له سه ره تای چله کان، شیعرهکانی حاجی قادر و ههندیکی شیعری ترم له کاتی ریزبوونی قوتابیان به جورئه تیکی ئەدهبی و بهرپیکو پیکو دهخوینده وه، له بهر ئەوه به وه ناوم ده کرد که ده توانم شیعهر جوان بخوینمه وه، ههر له ریکای جوان خویندنه وه ی شیعهر توانیم ههست و سۆز له شیعرهکان وه ریکرم روو به ره و نووسین چووم و ههولم دا له سالی (۱۹۴۸ - ۱۹۴۹) چه ند بابه تیکم نووسی و وه ریکگیران بو گوڤاری گه لاویژ، که من ئەو کاته له خانه ی ماموستایانی سه ره تایی له به غدا له ئەعه میه قوتابی بووم بابه ته کانم برد بو لای ماموستا عه لئه ددین سه جادی ئەویش دهخویندنه وه، دیاربوو رای لیبیان نه بوو ده یگوت با قه له مه کهت به هیزتر بی. دو اجار توانیم چیرۆکیکی کورتی (گی. دی. مویاسان) وه ریکگیرمه سهر زمانی کوردی، که برده م لای خویندیه وه و گوتی: ئەمه یان باشه دهست ددها بو بلاو کرده وه، که چی هینده ی نه برد گه لاویژ له (۱/۸/۱۹۴۹) داخرا، سه ره تای نووسینم ئەوها بوو، بهلام بو بلاو کرده وه ی بابه تی ئەدهبی چ وتار و نووسین و چ شیعهر له سالی په نجاو دووه وه دهست پیده کا کاتیک ههفته نامه ی ههولیر له لایه ن کۆمه لای ماموستایانه وه نیوه ی به کوردی و نیوه ش به عه ره بی ده رده چوو، به شه عه ره بییه که ی (ئه ربیل) بوو، به شه کوردیه که ی (ههولیر) بوو، له وی ههندیکی شیعری تهعلیمی و جاریک شیعریکم له باره ی کۆیه وه نووسی و ناردم بۆیان، بهلام له سه ره تادا بابه تیکم له سهر پیشکه وتنی پهروه ده و زانین له سایه ی ئاشتیدا نووسی، که ناردم بۆیان دوو سی حه فته بلاونه کرایه وه گوتم دیاره رایان لی نه بووه و فری دراوه، که چی ژماره یه ک ده رچوو کرابوو به سه روتار، به هوی ئەوه وه متمانه ی زیاترم به خۆم په یدا کرد.

پامان: ماموستا ئەوه ی من بیرم بی ئەو شیعهرت له سهر جوگرافیا بوو؟

کهریم شارهزا: به لیخ و ابوو.

پامان: جوگرافیا بوو، نهخشه ی جیهانت به شیعهر نهخشاندبوو، له سالی په نجاو یه ک بوو بلاو کرایه وه..

یان شیعی شاعیره گورهکان، به کوردی و کوردییهکانیان ودردهگرت، به فارسی نا، جارجار دپره فارسییهکیان دههواویشته ناوی، بهلام ناچار بوون تهرجومهی کوردی بکهن، نهوه دهکرا، دواي نهوه چایخانهی ترههبوو وهکو سالونی نهدهبی وا بوو، چایخانهی سهعیدی مهلا نهحمه د کاتی هاوینان بوو هه موو شهوی ته مسیلییهکی لی دهکرا، شانوگه ریهکی بچکوله، ته مسیلییهکی پیشککش دهکرا.

پامان: وهکو چی نه گهر له بیرت مایی؟

که ریم شارهزا: بۆ نمونه یهک له وانه لهسه ره کهرامه تی شیخ بوو، کهشف و کهرامه تی شیخ، یهک له وانه لهسه ره مارهیی نافرته بوو که کچی به تویری به میترده دهه ن، گروویتهکی ته مسیلی تیدابوو، کهمال غه مبار تازه پیده گه یشت دهسته کوپ بوو، عه بدولرزه زاق بیمار بوو، واحید حه مه د، توفیق نه حمه دی به یتر بوو نه وانه هه موویان ته مسیلییهکیان دهکرد، بهلام له هه مووی خوشتر نه ویه جاریک ته مسیلییهکیان کرد، کیش ته مسیله کهی زیاتر ده کرد نه کهره عه بد جاسم. که دواپی بووه نه فسه ریکگی گوره و پایه دار.

پامان: کوری عه بد جاسمی؟

که ریم شارهزا: به لی کوری عه بد جاسمی، چونکه له کوپه په روه رده ببوو، خوئی ناویشته کوردایه تی بوو، کورد بوو. نهوه ته مسیلییهکیان کرد، شیخکیان هینا، گوتیان شیخ توچی ده بیینی؟ گوتی چاوم لهسه ره که دابنیم عهرش و قورش ده بینم. دنیای ده بینم. نه وانیش گوتیان باشه به خیرها تنیان کرد و رایان سپارد گوتیان هه روون له ژووری قاپی برنجی بۆ بیتن له جیاتی گوشته کهی لهسه ری له بنه وهی دانین، دوايه کومه لیک برنجی لهسه ره بکهن و... هه ستان نه وه یان کرد و بزبان دانا. گوتی من ناخوم، نهوه ئیهانه م ده کهن. گوتیان قوربان، بۆ ناخوی؟ گوتی گوشته تی تیدا نییه بۆ من ئیهانه یه. ناخری به جه نابیان گوت له قاپیکه تریان کرد گوتیان نه تو عهرش و قورشی ده بیینی که چی له چند سانتیمیک قولایی بن برنجه که پارچه گوشتیک نابینی؟ که وتنه لیدانی له هه موو لایهک هه تا نه و کابرایه له چایخانه ده ره پری هه ر تیهه لدر. واته جارانشتی وا دهکرا، بهلام ئیستا له و زه مانه نه وه ناکری.

پامان: خوا ته مه ن دریترت بکات به وه ناسراوی زاکیه رت زور به هیزه؟

که ریم شارهزا: هه رچه نده نه وه ندهی له بیرمان ماییت ده لیتیم.

پامان: نوکته ی جوانت پییه، نوکته ی نه وه دهورو

شبهی کون که عه روو زییه، چ لهسه ره شبهی کیشی په نجه که گوران هینایه وه مه یان، نه وانه ی فیر ده کردم، واته دلزار ده وریکی سه ره کی له چوونه ناو دنیای نه ده بم هه بوو، هه روه ها له بنه ماله ی ئیمه دا خالی باوکم که (نه میناغای نه خته ر) بوو شاعیریکه به ده ره وه بوو، مقام شوناسیش بوو، باپیرمان باپیری بابیشمان (حاجی به کرناغا) نه ویش هه ر شاعیر بووه. ئیمه له بنه ماله یه کی شاعیر و نه ده ب دۆست په روه رده بووین، نه وه ش هانده ریک بووه بۆم که بیته ناو دنیای نه ده به وه.

نه وه ی بۆ نافرته نان ده نووسریت،

پیویسته نافرته نانی ئیمه

خویانی تیدا بدۆزنه وه

پامان: نه ی بیجگه له بنه ماله که تان، ته ئیسری شاره کهش وه کو شاریکه ناسراو و وهک مه لیه ندیکه رووشنیری و هونه ری ته ئیسری چییه؟

که ریم شارهزا: شاره که خوئی شاری نه ده ب و هونه ر بوو، شاری کوردایه تی و تیکوشان بوو، من مندال بووم له بییش باوکم فانووسم هه لده گرت و ده چوینه قولایه ئاغه کان، به پیچه وانه ی ئاغه کانی شوینی تر که باسی ده غل و دان و حاسلاتیان ده کرد، نه وانه ی کوپه هه ریبه که یان باسی شاعیریکه ده کرد، یهک ده یگوت شیخ رها له هه جووی فالانی وای گوتوه، یهک ده یگوت حاجی قادر خاکی جزیر و بوتانی وا باس کردوه، نه وه هه موو ئاغه و مه لایانه هه موویان شیعی حاجی قادریان له بهر بوو، شیعی (سالم) یان ده زانی، شیعی نالی و هه ندیکه یان تاکه هه بوون که ته واو شاره زاییان هه بووه. جا نه و که شوه وایه وای کرد ئیمه ش روو بکه یه نه نه و دنیایه.

پامان: نه وه خته ی جه نابت دیوه خان و حوجره و گازینۆیه کانی ده وره ری زه مانی گه نجایه تیت له کوپه چ بوون؟

که ریم شارهزا: له کوپه بۆ نمونه، من له گه ل باوکم ده چومه دیوه خانی جه میلاغای هه ویزی که جارن قایقامی کوپه بوو، دوايه پیش نوینه ری کوپه بوو له په رله مانی عیراق له وینده ری داستانیکی ده خویندرايه وه،

زەمانە ی کۆیە، ئە گەر چەند نوکتە یەکی جوان لە بۆ ڕامان بشیت.

کەریم شارەزا: یەک لە نوکتە خۆشەکانی کۆیە، مامۆستا تایەر ئەحمەد حەویتی، لە سەر زاری ئەو دەوایە، ڕووی داو، جاریکی خەبەر دەدا دەلێ دەچمە لای خەزوری من، عەبدولرەحمانی مەلا نەشەتی، کە مێژووی کۆیە لە بیر و ئەویش زانیاری هەیە. دەچیتە لای و پیتی دەلێ قسوربان هاتوین هەندیک بابەتی مێژوویی لێ بپرسین. ئەویش نازانی مێژوو چیه. دەلێ مێژوی چی؟! دەلێ مێژوو واتە قسە ی ڕابردوو، شتی کۆن و.. گوتی ئێ دە بنووسە لە سالی شەرەکی ڕەشید عالی گەیلانی باوکت هاتە لام (ئەحمەد ئاغا ی باوکی تاهیرە فەندی) گوتی هاتە لام، گوتی جۆتە پیتاوەکم بۆ تاهیری کورم کە مەعاشی وەرگرت لە قەلادزی بۆت دەنێرێ. گوتی ئیستاش فلسیکی نەدامی. تاهیرە فەندیش گوتی کردی چەند؟ گوتی (٧٥٠) فلس، گوتی ئەو (٧٥٠) فلس. پاش سی سال چل سالی.. گوتی پرسیاری دیت نییه؟ گوتم ناوئەللا. گوتمان لۆ نەتکرد؟ گوتی دەترسیم قەردی دیش بەدەرکەون. هەتا قەردەکان بەدەرکەون هەرەکی خۆی بی باشترە.

ڕامان: هەر ئەو وەختە، کەش و هەوای شیعەر لە کۆیە ئەو دەوای ئیشارەت پێدا، زیاتر چۆن بوو؟

کەریم شارەزا: هەندێ کەس هەبوون کە مامۆستای شیعەر بوون، ئەمن پێرانی گەیشتم، چونکە من مندال بووم، وەکو حوسینی، حوسینی کە ناوی سەید ئەحمەدی شیخ عەبدولکەریمی بەرزنجی، دوای وی مەلا محەمەدی دلاوەر، لە مزگەوتی حەتک بوو، هەتا یەک لەوانە خۆم کە شیعەر داوەنا بۆم دەخویندەو، مامۆستای شیعەر بوو، هەلێدەسەنگاند.

ڕامان: ئەو غەیری مامۆستا دلزار؟
کەریم شارەزا: ئەو غەیری مامۆستا دلزار، ئەو مەلا محەمەدی حەتک کە پێیان دەگوت مەلا محەمەدی دلاوەر، شاعیریکی زۆر باش بوو کە شیعری فەلسەفی هەیە. شیعریکی هەیە بەناوی دووربینی ڕۆژی. یەعنی فەلسەفییهکی تەواو و وجودی و عەبەسییه. ئەو مامۆستاش بوو، مەلاش بوو. جا ئەو زۆر ڕیتی نیشان دەدا، کە شیعەر ئەو هەبێ و ئەو هە نایێ.

ڕامان: چیرۆک ئەو وەختە لە کۆیە سەری هەلدا بوو؟
کەریم شارەزا: چیرۆک هەر بەشیوەی داستان و حیکایەت دەخویندرا، کە مەسەلە ی چیرۆکی نوێ لە گۆرێ نەبوو، من لە چەکان چیرۆکم خویندەو لە

گەلایێ هەر جارە ی چیرۆکیکیان وەر دەگێرایە سەر زمانی کوردی، یان هەندێ کەس دایان دەنا، بەم جۆرە چیرۆک وەر دە پەیدا بوو. عومری شیعەر گەلەک کۆنە.

ڕامان: رادیۆ گەیشتبوو کۆیە؟
کەریم شارەزا: رادیۆ لە دەوایەری (٩٣٩-٩٤٠) گەیشتبوو کۆیە ئیمە قوتابی بووین گەیشتبووینە چواری سەرەتایی، رادیۆ هاتبوو بە پاتری تەر ئیشی دەکرد. چەرچیان دەکرد بە مەکینە ی تایبەتی واتە شەحن دەکرا هەتا بە مەکینە ی ئاوی و بە مەکینە ی دیکە ی تەولیدی طاقە و شتی وا خەزن دەکرا، ئەو پاتریبە تەرە داوەنرا ئیجا مۆدە مۆدە ی چ بوو مۆدە ی رادیۆی بەرلین بوو، بیونس بەحری دەیدا ئەوروپا.

ڕامان: ئەو لە عێراق؟
کەریم شارەزا: بەلێ، هەرچەندە ئیزگە ی عێراق لە سی و شەشەو دەما، بەلام لە بۆ (٩٣٩) بەشی کوردی کرایەو، ئیزگە یەکی سەرەخۆ نەبوو، بەشی کوردی هەبوو، هەتا یەکیک بە منی گوت وەرە رادیۆیەک پەیدا بوو بە کوردی قسان دەکا، چوون گۆتمان لێ ڕاگرت لە کن چایخانە یەک تەبیعی بەشیوەزاری سلیمانی بوو زۆر سەرمان سوپما.

ڕامان: چایخانە کە، هی کێ بوو؟
کەریم شارەزا: چایخانە کە ی حەمە گەمحان بوو. گەمحان، لە ئیمە گەرەتر بوو.

ڕامان: ئەدی وەزعی کوردی نووسین لەو ناو چۆن بوو؟
کەریم شارەزا: کوردی نووسین لە بیستەکانەو هەبوو، جەمیلاغا ی حەویتی فارسی دەزانی، کوردیشی دەزانی، بە کوردییە کە ی عەرزو حالیان بۆ دەنووسی. کتیبی کە دەنووسی بە کوردی بوو، دوا یە دادگای کۆیە لە سالی (١٩٢٨) یان (١٩٢٩) مارەبی ئافەرەتان کە لە مەحکەمە ی دەبڕایەو، بە ئیعتبار دادگای شەرعییه، بە کوردی ئیفا دەکە دەنووسرایەو ئەو لە (١٩٢٨) و (١٩٢٩). دوا یی مامۆستایان بە کوردی نووسیویانە، بەلام لە هەمووی سەیرتر یەک لە نووسراو هەکانی بەرێتو بەرایەتی پەرودە ی هەولێرە ناریدی کە سەردەمی کە لە کەرکوک بوو، دوا یی معاوونە تیان هاتە ئێرە و دەیانەو ئاراستە ی قوتابخانە ی بکەنەو لە سەرکە پکان و کتیبیان ئاراستە ی ئاغا ی سەرکە پکان کردییە و سورە تیان دا یته مامۆستای خدران کە ئەحمەد حەویتی بوو، کە ئیستاش لە ژباندای ماو و تەمە نیکی زۆری هەیە، تەمە نی درێژی. ئەو دەلێ تۆ بووی بە بەرێتو بەری قوتابخانە لە سەرکە پکان، کە ئەو وەختی

ئه‌لمانیا، که له مه‌رسیلیای ده‌هاتنه پاریس به و سرووده‌یان ده‌گوت مارسیلیس، دلداریش له که‌رکوکوکی دانا، که‌چی له مه‌هاباد ده‌نگی دایه‌وه. ئه‌وجا ئه‌و دوو کاره به‌راوردی زۆری هه‌یه.

رامان: پیت وایه ئه‌مه به ته‌ئکید کابرایه‌کی نازهریبه؟
که‌ریم شاره‌زا: به‌لێ نازهری.. نازهریبه‌ک دایناوه له‌گه‌ل ئه‌وه‌ی کوردیشی زانیوه. هه‌ندئ و شته‌که به وردی کراو.

رامان: ئیستا باسیکی حزبی هیوامان له بۆ بکه له کۆبه چۆن بوو، پمووزده‌کانی باس بکه؟

که‌ریم شاره‌زا: من سه‌رده‌می حزبی هیوا ئه‌و ته‌مه‌نم نه‌بوو بیه ئه‌ندام، به‌لام ده‌مانزانی هه‌یه، چونکه پاش وی تیگه‌یشتین له‌و براده‌ره‌ی، که هات قسه‌ی بۆ کردین که دلدار، سکریتیژی حزبیکی گه‌وره‌یه پیتی ده‌لین هیوا و ده‌یه‌وی بۆ سه‌ربه‌خۆیی کوردستان تیبکۆشی، ئیتمه بووزانه‌وه‌یه‌کمان به‌ جه‌سته‌ی داهاات و له هه‌مان کاتیشدا هه‌ندیک بلاوکراوه‌ی (ژێ کاف) له ئیترانه‌وه ده‌هاته ناو کوردستانی ئیتره و ته‌ئسیریان تیده‌کردین، که ده‌گه‌یشته کۆبی زۆر به چاکی خه‌لکه‌که هه‌ست و شعوری گۆرا به‌تایبه‌تی دوا‌ی سوپای سوڤیه‌ت (له‌شکری سوور)، که چوه باکوری ئیتران، گه‌یشته مه‌هاباد و ئه‌و ناوچانه زه‌ختی شاهنشای له‌سه‌ر نه‌ما، ئه‌و وه‌ختی کورده‌که بووزایه‌وه، که بووزایه‌وه ورده هه‌ولیان دا له (١٦)ی ئه‌یلوولی (١٩٤٢) حزبی (ژێ کاف) دا‌هه‌زری، که‌چی له بۆ (١٦)ی ئابی (٩٤٥) ئه‌وه‌لی حه‌زبان نه‌ده‌کرد قازی محه‌مه‌د، داخیل بی، ده‌یانگوت به‌ نفوزه و به‌توانایه داخیل بی ده‌سته‌لات له ئیتمه ده‌ستین به‌تایبه‌تی زه‌بیحی و ئه‌وانه زراویان چوو بوو له قازی محه‌مه‌د ده‌یانگوت ئه‌و بیته ناوی، سه‌رکرده‌یه‌که‌ی بۆ خۆی ده‌بات. به‌راستیش که بووه (١٩٤٥) گوتی: هه‌تا که‌ینێ ئیتمه هه‌ر بلین (ژێ کاف) و ژیان‌ه‌وه. ئیستا ئیتمه ژیا‌وه‌یه‌وه پیتو‌ستمان به‌ حزبیکی کوردستانی و دیموکراتی هه‌یه، ناویان لینا (حزبی دیموکراتی کوردستانی ئیتران) واته قازی محه‌مه‌د ئه‌و ناوه‌ی لینا سکریتیژی گشتیش هه‌لبژێردرا و ئه‌و ترسه‌ی که زه‌بیحی و ئه‌وانه هه‌یانبوو، هاته‌دی که گوتیان ئه‌و بیته ناوی مه‌عنا‌ی ورده ورده حه‌زه‌که به‌لای خۆیدا ده‌با.

رامان: وه‌ک تۆ بزانی، به‌ینی چه‌پ و نا چه‌پ له کۆبه چ مملاتیبی هه‌بووه؟

که‌ریم شاره‌زا: مملاتیبه‌که زۆر هه‌ستی پی نه‌ده‌کرا چونکه ئه‌و وه‌خته مملاتیبه‌که ده‌ست پیکرا، که له

ده‌ستی ئیوه دپته ریزی میلله‌تان، ئیوه مندالی ئیستانه و گه‌نج و پیاوی دوا‌رژن، گه‌وره پیاوان، سه‌رکرده‌کان دوینی وه‌ک ئیوه بوون». ئه‌و قسانه زۆر کاری تیکردین، که ئیتمه زۆر به جوانی به‌ره‌و کوردایه‌تی و به‌ره‌و تیکۆشان بچین.

رامان: ئه‌و وه‌خته دلدار چه‌پ نه‌بوو؟
که‌ریم شاره‌زا: ئه‌و وه‌خته دلدار خۆی سکریتیژی گشتی حزبی هیوا بوو. دوا‌ی مامۆستا ره‌فیع حلمی، دلدار ده‌هات، چونکه دلدار سکریتیژی گشتی بوو. ئه‌و هات هه‌موو شتانه‌ی تیگه‌یان‌دین و ئیتمه‌ش که چوینه‌وه مالتی، من به باوکم گوت راسته ئیتمه سه‌به‌ینی ده‌بینه گه‌وره‌ی ئه‌و میلله‌ته؟ گوتی: رۆله ئه‌و سه‌رکرده و مه‌لیک و پاشایانه‌ی که بوینی هه‌روه‌کی ئیوه مندال نه‌بوون؟

رامان: ئه‌و وه‌خته سروودی ئه‌ی ره‌قیبی دانا‌بوو؟
که‌ریم شاره‌زا: ئه‌ی ره‌قیبی له (٩٤٠) له که‌رکوکوکی دانا، که قوتابی دوانا‌وه‌ندی بوو، به‌لام ئه‌و ئه‌ی ره‌قیبه بی ناز کهوت هه‌تا کۆماری مه‌هاباد له‌وی ئاوازیان بۆ دانا و ده‌نگی دایه‌وه.

رامان: ئاواز دانه‌که‌ی کێ بوو؟ مامۆستا وردی ده‌یگوت ئه‌منم؟

که‌ریم شاره‌زا: نا نه‌خیر... ده‌یانگوت یه‌کیکی نازریایجانی ته‌وریزی، یان نازریایجانی قه‌فقا‌سی رووسی بووه، که ئاوازه‌که‌ی دانا‌وه له‌سه‌ر شیوه‌ی مارش و شتی وا دایناوه.

رامان: مامۆستا توفیق وردی خوالی خۆش‌بوو ده‌یگوت، ئه‌من ئاوازی ئه‌ی شه‌هیدان و ئه‌و سرووده‌م دانا‌وه؟

که‌ریم شاره‌زا: ئه‌ی شه‌هیدان ئه‌و دایناوه، ئه‌وه راسته.
رامان: ده‌بی راست بکریته‌وه؟

که‌ریم شاره‌زا: ئه‌ی ره‌قیب نه‌خیر هی ئه‌و نییه. ئه‌وانه‌ی هاتبو‌نه‌وه، گوتیان یه‌کیکی نازریایجانی که مۆسیقا‌ژهنیکی باش بوو مارشی عه‌سکه‌ری لی ده‌دا له‌سه‌ر شیوه‌ی مارش ئه‌وه‌ی دانا‌وه. ئه‌وه‌ی له که‌رکوک داندرا که‌چی له شاریکی گرنگی کوردستانی ئیتران ده‌نگی دایه‌وه، دۆمیلی دانه‌ری مارسلیسی فه‌ره‌نسیش له ساسبرگ داینا، که سه‌رۆکی شاره‌وانی وان پیتی ده‌لپت شیعیریکی وادابنی، که سه‌ریازه‌کانمان له‌ناو سه‌نگه‌ر بتوانن به‌رامبه‌ر ئه‌لمان‌کان بووه‌ستن.

رامان: له مارسلییا سه‌ری هه‌لدا؟
که‌ریم شاره‌زا: وه‌خته‌کی مه‌ته‌وه‌عینی شه‌ر له دژی

زیاد کورپیکي خوښه وېست بو، چونکه خاکه راو بڼی فیز بو له گه له همموو که سیک هه لده ستا و داده نیشته، به تایبته تی تا قمیکی گه نج بوون نه وانه روچی کوردا به تیان هه بوو.

رامان: کهش و ههوا و دنیای جوانی مقامات و گورانی و به زم و په زمی کو بیانی نه و وهخته چون بو؟

که ریم شاره زا: کو به خو ی روو باریکی به تهنیشت دادی، نه و روو باره به یک ریزه باغ و باغاتی له بهره، خه لکه که ته و او پیک به هو ی واریداتی نه و ده زیان و به هارانیس ده بوو جیگای سهیرانگا و شایی و رابواردن و جیتی خو شی، له وهش دوورتر ده رماناوی لڼ هه بوو، هه بیته سولتان هه بوو، چناروک هه بوو، مه لک مراد و مه لک په یحان ئیستا بووینه جیگای خو شی نه وان، هه رموته مان هه بوو، تو یز او ده مان هه بوو نه و شویتانه هه موو جیگای خو شی و رابواردن بوون، شایی ده کرا له هه موو لایه کی زور جوړه مقامات ده گوترا، دوا بی ته سه ورکه نه شوانی په مزانی له هه چایخانه به کی گه وره کان سینی و زهرفانی ده کرا و ده سته ی مقام بیژیسیان دینا، سیوه بیان دینا هه چهنده په مزانه، که چی مقام بیژی مه سیحیان دینا، مه لا نه سعه دیان ده ینا، نه وانه گورانیسیان ده گوت، تایه ر توفیق جار ی پی نه گه بیسو، وه کو گه نجیک له نه ورزه که ی (۹۴۵) بو یه که م جار «تا ده ست له مل هیوا نه که م». یه که مین گورانی بو، که له مه ولوودان ده ربه یینا یه سه ر شانو، واته کردیه گورانی میلله ت، جار ان تایبته بوو له بو چهنده که سیک له دیوه خانی ناغایه ک، یان مه ولوود، یا شتیکی نه وها. مه به ستم نه ویه بلیم هه موو جیگای نه و هه بوو چایخانه کان نه و شته ی له و ی به مقامات ده گوترا، نه گه هبچیش نه بوو ایه به که له وانه چایخانه به که هه بوو که چایخانه ی سما یل بزنیان پی ده گوت، نه و فه قیره ی نه مقام بیژی چاکی بوو، نه گورانیسی بیژی عاده تیش، بانگی کردبوو ده هو ل و زورنایه کیان لڼ ده دا هه تا پارشیوی عالم و مندال له و ی خپ ده بوو نه و و چایه که ی سه ر ف ده بوو، چایخانه که ی گه رم ده کرد، نه و په گی مقامات که له کو به هه بوو ده چته وه سه ر نه مینا غای نه خته سه ر له ئیواره و عه سه ر که و تا پاش عیشایی و تا خه لکه که ده چوه مالان، نه و ه جیگای مونا زه ره و تو یژی نه ده بیسیان بو، هه ر له شیخ په زاته وه تا حاجی قادر، سه رده میتک بوو، شیخ په زا و حاجی قادر به یه که وه له کو به نه بووین شیخ په زا دره ننگتر هاتیه. هه ر له ئی وه کو هه مزه ی بادینی هه بوو پیسیان ده گوت هه مزه حیماری، یه کی دیکه ش هه بوو به ناوی

(۱۶) ی ثابی (۱۹۴۶) پارتی دیموکراتی کوردستان دامه زرا، نه و کاته بووه دوو قوتب له کو به قوتبیکیان نه وانه ی چه په معنی جه معاعه تی (عوسمان مسته فا خو شناو) بوو دوا ی نه و هه مه سه عیدی مه لا نه حمه دی باشوگ و شادی، دوا ی وی دلزار، که له عه سه که ری هاته وه نه ویش به گه ر که وت، دوا ی نه ویش نه نوهر سه ید نه حمه د، که ئیستا ش له ژباندا ماوه خوا ته مه نی دریتکا نه وانه به ره و چه پ چون، خه ته که ی دیکه پارتی دیموکراتی کورد. کتبیخانه کیان له وه و پیتشر کردبووه که جار ی هه ر سه رده می حزبی رزگاری له گور ی بوو، نه و هه سته یسی پی ده کرد، که شو ریش و رزگاریش له کو به لقیان هه بوو، چالاکیان هه بوو، پیتیسی دروستبوونی پارتی دیموکراتی کورد سه رده تا که دامه زرا به ناوی پارتی دیموکراتی کورد بوو له کونگره ی سییه م له مانگی کانوونی دووه می (۱۹۵۳) ناوی حزه که گوراو بووه پارتی دیموکراتی کوردستان و نوزگانه که شی له رزگارییه وه بوو به خه باتی کوردستان نه و جا سالی (۱۹۴۵) هیشتا پارتی سالیکی پتر ما بوو له نه ورزی (۱۹۴۵) که نه ورزی که کرا له کو به هه ستمان پیکرد جه معاعه تی رزگاری و شو ریش ده وریان هه بوو ده یانگوت داوا بکه نه سه یرانییک بکه نه که سه یرانه که له روژی نه ورزی.

کردمانه سه یران و چووینه شاخی مشکه ی، که به سه ر په زه کانی خاله سدیقی دا ده نو یی، با پییری کاک نازاده سه ر په زه کانی جتیبه کی زور خو ش بوو، له سه ر به رده کان جیگای شایی هه بوو جیگای کو ر هه بوو، یه معنی پایه پایه یی بوو وه کو شانو تا نیوه رو یی سه یرانیکی عاده تی بوو، پاش نیوه رو یی نه وانه ی له شو ریش و له رزگاری بوون، ورده ورده هاتن شه خسیات هاتن تا پر بوو، له پر راست بوو نه وه یه کیان و تاره کی دا وتی نه مر و که روژی نه ورزه و روژی نه ویه کاوه به چه کووچه که ی شانیه وه سه ری زوحاکی پان کردیته وه. راستیشتان ده و ی حزه کوردیبه کان کردیانه مه سه له ی کاوه و په هندیکی سیاسیان بو نه وه ی بلین کورد زولم قبول ناکات.

رامان: کاکه زیاد نه و وهخته چه دوری هه بوو؟

که ریم شاره زا: کاکه زیاد وه کو نه و له (۱۹۳۱ - ۱۹۳۲) وه کو مه له ی منه وهرانیان دانابوو که به شیک بوون له کو مه له ی لاوانی به غدایی، که ماموستا شاکر فه تاح و حامید فه رج و دواتر ئیبراهیم نه حمه د نه وانه لاوان بوون، به لام هی کو به خه لکه که پیسیان ده گوتن منه وهرانی کو به، واته وه ک بلین رو شنیرانی کو به. کاکه

دسته‌ی ماموستایانی قوتابخانه‌ی (الربیع) له قه‌زای شه‌تره-ی پارێزگای (ناسرپه) .. (١٩٦٢/٤/٢٢)

شيعره‌که ئی ئه‌و نيبه .

پامان: وه‌ک نووسه‌رێکی خاوه‌ن ئه‌زموون، په‌ئى هه‌يه ده‌لێن ئه‌ده‌بى ژنان هه‌يه ئه‌ده‌بى پياوان هه‌يه شتى وا لای جه‌نابت هه‌يه... نازانم؟

که‌ریم شاره‌زا: به‌پای من هه‌يچ ئه‌ده‌بێک نيبه پیتی بلێن ئه‌ده‌بى ئافه‌رتان به‌ ته‌نیا، یان ئه‌ده‌بى پياوان به‌ ته‌نیا، به‌لکو ئه‌ده‌بى مرۆڤى کورد هه‌يه، واته کورد پتوبسته ئه‌و پتوانه‌يه نه‌کات به‌پای من ئه‌وانه‌ی هه‌ول ده‌دن، ئه‌ده‌بى ئافه‌رتان جیابکه‌نه‌وه واته له پایه‌ی ئافه‌رت که‌م ده‌که‌نه‌وه، چونکه ئافه‌رتیش مرۆڤیکه شان به‌ شانى پياو. ئه‌و سه‌رکرده‌يه، ئه‌و ویش سه‌رکرده‌يه، ئه‌و وه‌زیره، ئه‌و ویش وه‌زیره.

پامان: ئه‌وه‌ی ئافه‌رت ده‌ینووسیت جیایه له‌و که‌ش و هه‌وايه‌ی که پياو ده‌ینووسیت؟

که‌ریم شاره‌زا: راسته من ده‌لێم کامه‌یان ده‌ینووسیت بۆ نمونه: ئه‌گه‌ر پياو ده‌ینووسی به‌ فکهره‌کی نېرینه ده‌ینووسیت. ئه‌وه‌ی ئافه‌رتیش ده‌ینووسی به‌ فکهره‌کی ميبينه ده‌ینووسیت و زیاتر له‌ مافی خۆی تیده‌گات، چونکه يه‌ک له‌و شاعیرانه له‌وانه مه‌هاباد قه‌رده‌اغی و ئه‌وانه خۆیان ده‌لێن: «که‌س هه‌ندی ئافه‌رت له‌ کيشه‌ی خۆی نازانیت هه‌ر خۆی ده‌بیت قسه له‌ کيشه‌کانی خۆی بکات»

پامان: که‌واته ده‌بێ ئه‌و ناوه‌ی ئه‌ده‌بى ژنان و ئه‌ده‌بى پياوانی لێ بنییت؟

که‌ریم شاره‌زا: نا، ئیستا ئه‌وانه هه‌مووی ئه‌ده‌بى کوردین، به‌لام بۆ نمونه هه‌يه ئافه‌رت دایده‌ن به‌ ته‌ببعه‌تی حال بۆ لای خۆی راده‌کیشی، ئیسه ناتوانین بلێن ئه‌ده‌بى ئافه‌رتان و ئه‌ده‌بى پياوان ئه‌و به‌پای من

مه‌لکه‌ی موکریانی پتیبان ده‌گوت مه‌لکه قۆر، ئه‌نواعی شيعری سه‌یر سه‌یریه‌يان ده‌گوت و گالته‌يان پتی ده‌کرد و ئه‌گه‌ر هه‌يچيشی نه‌با، ئه‌وجا شیخ ره‌زا ده‌هاته مه‌یدانی و شه‌ره‌ جوته‌کانی خۆی ده‌ست پیده‌کرد، ئه‌وه به‌شيعر رایان ده‌بوارد، که ده‌بووه نيوه‌شه‌و تاقمی له‌ مقامبێتی باش يه‌ک له‌وانه زه‌مانی ئه‌خته‌ری، مه‌ریتنی قه‌شه‌ شاعیری دواى وی نه‌شه‌تی ره‌شیداغای، که برزای خۆی بوو ئه‌و مقامبێزانیه‌ی له‌ کنه‌ خۆی داوه‌نا مقامی ده‌گوت، ئه‌گه‌ر هه‌له‌يه‌کیان کردبایه ده‌یگۆت وه‌ نابج هه‌له‌ت کرد ئه‌و مقامه حوسینیه‌يه، ئه‌وه سێ گایه، ئه‌وه چارگایه، ئه‌وه نه‌هاوه‌نده، ئه‌وه به‌یاتی کورده، یان تورکه،... تاد.

پامان: ئیسه‌ش ده‌مانه‌وی ئه‌وه‌ت له‌گه‌ل ساغ بکه‌ینه‌وه، چونکه زۆر را هه‌يه ئی کوپیان به‌تایبه‌تی ئه‌وانه‌ی به‌دواى ئه‌و گۆرانیه جوانه‌ی که گوايه شيعره‌که هه‌ی ئه‌خته‌ره، «هه‌وی میری مه‌، شله و خانان رای ئیوه»، ئه‌گه‌ر بکری، چونکه زۆر په‌ئى له‌و باره‌یه‌وه هه‌يه؟

که‌ریم شاره‌زا: په‌ئى من ئه‌وه‌يه، که ئی ئه‌میناغاش نيبه، چونکه پتیش ئه‌میناغاش هه‌بووه ئه‌وه شيعرێکه له‌ بۆ سه‌رده‌می میرنشینه‌کان ده‌گه‌رپتته‌وه، چونکه ده‌لێ هه‌و هه‌وی میری مه‌، کاتی هه‌رشیان ده‌برده سه‌ر دۆژمن، ده‌لێ هه‌وه هه‌وه میری مه‌ لیده لیده یه‌عنی ئه‌وه تايبعی‌کی ده‌وری میرنشینه‌کانه ده‌وری بابان دواى سۆزان سه‌رده‌میکی ته‌واویش له‌گه‌ل کوپه‌ بووه، یان حاجی به‌کراغای قاسید حه‌لیفی محه‌مه‌د پاشای په‌واندز بووه جا ئه‌و نه‌وعه شتانه ده‌وریان هه‌بووه.

پامان: ئاوازه‌که دوور نيبه له‌سه‌ر ده‌ستی ئه‌مین تاغای داندرايی له‌سه‌ر شایي رۆبینه‌ش ده‌گوتی، شایي رۆبینه شاییه‌که له‌ بۆ بازرگانه‌کان و ده‌وله‌مه‌نده‌کانه هه‌تا ده‌واتن راست ده‌روا ناسوورپتته‌وه، مومکینه به‌دریژی جاده‌که‌دا ده‌روا کو درێژه ئه‌وها ده‌روا له‌سه‌ره‌خۆشه، جه‌باره و جه‌باره‌ش هه‌بوو، جه‌باره و جه‌باره جه‌باره‌ی نه‌ورۆزی چه‌نده قییت و قۆزی له‌برۆیان ئارۆزی، ئه‌وانه ئه‌و سه‌روبه‌نده کۆنانه‌يه، که له‌ ده‌وری ئه‌مارات و شتی ئه‌وهايه ئه‌وجا له‌ ده‌وری ئه‌میناغا دوور نيبه شله‌وخانان ئاواز و ئیقاچه‌که ئه‌و داینابی، یان ده‌وری وی داندرايی؟

که‌ریم شاره‌زا: ئه‌خته‌ر خۆی، چونکه ئیقاعات و شتی هه‌مووی ده‌زانی. هه‌موو ته‌به‌قاته‌کانی ده‌زانی.

پامان: یه‌عنی به‌متمانه‌وه ده‌لێ ئی ئه‌خته‌ره؟

که‌ریم شاره‌زا: به‌لێ.. ئاوازه‌که ئی ئه‌خته‌ره، به‌لام

زوهه و ته بیه تیکم هه به و هه زوو که شفیان کردم، که دهه وئ له هه موو بواریکی زانیارییه کم هه بیت؛ زانیارییه کی ئینسکلۆپیدی بچکۆله، واته نه وهنده به رفه وان نه بیت، نه و جا ده توانی تاییه تمه ندی وهرگری. هه به، بهس خه ریکی شاعر ده بیت، هه به خه ریکی ره خه و لیکۆلینه وهش ده بیت. من له پاش شاعیرییه که یه خۆم که وتمه سه ر میژووی نه ده بیهش، پاشان سه ر ره خه و هه لسه نگانن. نه و جا ده ستم پیکرد، واته ورده ئیستا هاته سه ر شاعیره نوئییه کانیهش له سه ریان ده نووسم و له و دواییه شدا پرۆژه یه کم به ده سته وه به له سه ر (جه میل ره نجه بر) به دوور و درێژی له باره یه وه بنووسم. به راستی شاعیریکی مه غدوره، چونکه شاعیره کانی زۆر زۆر تاییه تمه مند و فیکری و ناسکن. واته ده توانم بلتیم له ناستی (جه لالی میرزا که ریم) هه و نزیکه بیگاتی، نه و ته مه نی ههنده نه بوو نه گه ر زیاتر له و (۳۲) سالی هه ته مه نی ژیا با داهینانی له وانه بوو له گه لیک له شاعیران زیاتر ده بوو.

رامان: ئیستا شاعیره کانت زیاتر لیریکیه، واته توو خۆت ده نیووسی له بوو نه وهی ئاوازی بوو دابنری و بکری به گۆرانی؟

که ریم شاره زا: بیگومان نه وه سه رده می و ابو، به لام به رای من ئیستا زۆر زیاتر رام لیتانه، له شاعیره لیریکیه کان و له شاعیره سیاسییه کان، چونکه شاعیری سیاسی به ته بیه تهی حال به ره و ته نکاوی ده پوات، واته ته نیا وه کو نه و شتانه یه، که به چی به جوړیکی مه جازی بنووسی له چوارچیوهی شاعیره که یه ناماژه یه کی سیاسی تیدا نییه، ده بی به و جوړه ی بیت، به لام مه سه له ی غینائییه ته که یه ک پارچه یه، ئیستا من سه رده میکی له (۱۹۵۶) چهند سالیکی بوو شاعیرم داده نا له چنارۆک بووم له هاوینه هه واره که یه ته ماشام کرد پرۆژه نه وه له لالی قه ندیله وه هه لدیت وه سفی نه و پرۆژه هه لاتنه م کردوه:

لپواری زه رای ناسمانی زوبین

ماچ نه کا کولمی ناسۆکه ی خوتنن

سه ره پۆشی کپوان

به پرشنگی جوان

چه شننی نه ره خه وان

په مه یی ته رزه جوان و دلگیره

له م جینگه به رزه راکیشی بیره

رامان: قسه قسه راده کیشیت، خاسیه ته کانی شاعیری لیریکی هی گۆرانی، چیه له لالی ئیه و؟

راست نییه، چونکه هه ریه ک نه ده به، به لام ئافره ت به سوژی خۆی ده نووسیت، واکه ئافره ت خۆی تیدا ببینته وه، که ده بیی له کیشه ی خۆی و له هه موو ئیش و نازارده کانی خۆی ده وئ له خوتندنه وه که یه تی بی بگه یه ت و بلتی نه وه دپاره ئافره ته. ئیستا بز نمونه نه وه ی نه و ال سه عداوی ده نیووسیت خۆت ده زانی له کیشه ی ئافره ت ده وئ، مانای وایه خۆی ئافره ته نه مه وه کی نه وه به بلتین پیاو بو مندالان بنووسیت قه ت باش ده رناچیت، ته نیا نه وه ی زانستی ده روونی زۆری خوتند بیته وه خۆی دینیته ناستی مندال هیشتا نیگاتی و هه ول بدری مندال چی به میشک دادی بابینووسیت، با پینج شه ش دپر بیت باشتره خۆی بینووسیت، نه ک یه کیک له جیاتی نه و بو بنووسیت.

رامان: واته نه و کیشه یه له لالی جه نابت برایته وه؟
که ریم شاره زا: ئیستا وای لپهاتوه جیاوازی نه ماوه بو نمونه سه رده میکی یه ک له وانه یادی به خیریت کۆچی دوایی کردوه، خوالی خۆشیت کاکه ی فلاح هه موو جاری به ناوی رووناک مه مه د و به ناوی کچه که ی شاعیری ده نووسی نه و جا ده یانگوت کورد نه و شاعیره به رزه ی له ئافره تاندا هه به له دوای ده رچوو کاکه ی فلاح خۆی به ناوی کچه که ی ده یاننووسی. جاران، چونکه کچ نه ده هاته مه یدان بنووسیت، به لام ئیستا ده نووسیت و ده توانیت به ئاره زووی خۆی خه مه کانی خۆی ده رپیت. واته بیته ریزی پیاوان.

رامان: توو شاعیرت نووسیوه، به لام له ناو عه مودی شاعیر ده رنه چووی واته شاعیری عه مودیت نووسیوه و زۆریشی کراوه ته گۆرانی و سرود له و لاشه وه کتیت هه به له سه ر په ندی کوردی و به راوردت کردوه به په ندی ئینگلیزی، که چی له جیاتی نه وه ی به دیدیکی نوئ هه لئ و که وت له گه ل شاعیر بکه ی، به لام له نووسین، وه کو ره خه و لیکۆلینه وه له سه ر شاعیرانی، وه کو سه للاح شوان و جه لالی میرزا که ریم و سه لام مه مه د و جه مال شاربازیری و نه وانه ده نووسی و نه مه جوړیک له ته حه فوز نییه له لالی جه نابت؟

که ریم شاره زا: شاعیری عه مودیم داناوه و شاعیری سه ره ستم هه به و ئیستا نه و شاعیرانه ی نووسیتم به تاییه تی له ماوه ی شه ری برا کوژی و ئادار و نه وانه هه موو شاعیری نوینه و هیچی ستوونی نیین، واته مه به ست نه و شتانه م نییه و خه ریکیش بوومه، نه و ماوه یه هه ر به لایه نی که مه وه نه متوانیوه کۆمه له به کی له و جوړه شاعیرانه بلاویکه مه وه، به لام راستیت ده وئ من له

هه لېژاردنی وشه ش دهبی سه لاسهت و رهوانی و ناسانی
تېدايي و تېي بگهيت؟

کهريم شارهزا: يه ک شت هه يه له شيعر به گشتی و
به تايبه تي له شيعری گورانی، واته هېچ شتيکی له و
جوړه نييه بلتي ټو و شه يه شيعرييه و ټووه نا شيعرييه،
به لکو هونهر و وه ستاييه که ي شاعير جوانی ده کات، واته
بو ټوونه بهرميل، تهنه که بلتي ټووه ده ست نادا بو شيعر.

پامان: مه به ستت په واننيه له زمان؟
کهريم شارهزا: نه خپر... چو نيه تي هو نينه وه که ي
(حکه)، جوانی پيډه به خشيت، که واته هېچ وشه يه ک
نييه بلتي ټووه شيعرييه و ټووه نا شيعرييه.

له چاو قهواره و قهباره ي که ليک زياترمان کردووه

پامان: تو له سهر ټو شاعيرانه ت نو سويه له پاش
سالانی هفتا ده رکه وتن، وه کو شاعيري نو پخواز،
هه روه ها تو نو پکار يش به کار ديني بو (جه لالی ميرزا
کهريم) واته هزت کردووه شاعيريک بي له و ناستانه دا
شيعر بنووسی، واته پيت خوش بو؟

کهريم شارهزا: من ټايا خو م هز ده که م هه ندی شيعرم
هه يه، ټه گهر له لام بايه ټيستا بو م خو پندبانه وه نزیکه له
ناستی ټه وانه. من که م بلاو ده که م هه له لايه ک و
له لايه کی دیکه ش پيوسته جيا وازی له نتيوان نو پخواز و
نو پکار بکه ين. زور که س ده لي من نو پخوازم، که چي
ته ماشا ده که ي شيعره که ي چ نو ي نييه جو بيه وه و
گوتراوه، که ده لي نو پکار واته کاره که و داهيتانه که ت
شتيکی نو ي پيدا کردووه، شتيکی نو ي دروست
کردووه، ټه وويه نو پکار. جا بو يه من جهخت له سهر
نو پکاره که ده که م هه و ده مه وئ شاعير نو پکار بيت نه ک
نو پخواز.

پامان: ټو زارا وانه ت زور به کاره يتاوه و جيات
کردو ټه وه. ټه و جا له يه کيک له وتاره کانتدا، که له باره ي
جه لالی ميرزا کهريم نو سيوته و باسی ټه وه ده که يت، که
يه کيک له و شاعيره بهرچاو روونانه يه، بهرچاو
روونييه که ش مه به ستت ته نزيه؟

کهريم شارهزا: نه خپر... بهرچاو روون، واته وه ک

کهريم شارهزا: واته ټه وه ي لايه ني شيعر زياتر پيوسته
يه که میان سوز، دووه میان هه ست، ستيه میان ټه ندیشه ي
قوول، چواره میان جوانی و پيوسته ستاتيکا و زانستی
جوانناسی تيډا بيت.

پامان: ټه ي له شيعری گورانی؟
کهريم شارهزا: له شيعری گورانی و له هه موو
شيعريکی دی ټه و جا هز ده کا له شيعره هه جو وه کانی
شيخ ره زای ده بينی وای داناوه، له و شته ناخوشه ي،
جوانی دروست بووه.

پامان: خاسيه تي شيعری گورانی بو ټه و گه نجانته تا له
ته جره به ي ټيوه سوود وهر گرن، چونکه که من ټه وانه ي
شيعری گورانی ده نووسن، به په نجه ي ده ست ده ژمي تر دین
ټيوه سه رامه دن له گه ل چه ند که سانی وه ک سه رکه وت و
بيلاف و، خورمالی شيعری گورانی ده نووسن و جوانيشی
ده نووسن، خاسيه تي شيعری گورانی، وه کو نامار هت بو
کرد سوزه، هه سته، جوانييه، ټه ندیشه يه... تاد.

کهريم شارهزا: ټه و جا يه ک له سيقه تي ټه و جوړه شيعره
ناوی که سی تيډا نييه، دواي ټه وه ش زه مانيش کاری
تينا کات، واته سه رده ميک پيوه ندی به زه مه نه وه نه بيت
مه کانيشی تيډا نه بيت، به لام جاری واهه يه جيتکا که
جوان ده کات به تايه تي ټه گهر له گولزار يکت گوتبيت،
واته قه يدی نا کا شو يني تيډا بيت.

پامان: بو ټه وه ي نه مر يت؟
کهريم شارهزا: دواتر با شترين شيعری که مي نييت له بو
چييه؟ دياره له سهر خوشه ويستی، له سهر رق ليوونه وه،
له سهر جوانی، له سهر نافرته، له سهر ده شت و در،
له سهر ټه و شتانه ي به رانه تي تيډا يه و شتی ناسايين،
ټه وانه بنووسی واته هه تا دنيا دنيا يه له قيمه تي خو ي
ناکه و يت.

پامان: گيانه که م فاتم؟
کهريم شارهزا: ټيستا گيانه که م فاتم، فاتم که گشتييه
واته شتيکی ديار يکراو نييه، ټه گهر راستيت ده وئ،
وه ک به رامبه رکردن شيعره که ي من له شيعره که ي ټه حمه د
هه ردی به ه يتر نييه، که گيانه که م ست فاتي مه يه له
کوردی (ست و مت) نييه زياتر ټيمه ده لي ي فاتم، ټامين
ټه و جا به جوړه ساده که ي ټه و ي من له سه رده تاي
شاعيرييه تيشم بو و له شيعره هه ره کو ټه کانه، له ده وری
شيعره زو وه کانه، مه رج نييه هه موو کاتيکيش ټه و
فاتي مه يه هه ي.

پامان: ماموستا خاسيه تيکی دی شيعری گورانی
دواندنی گو يچکه يه زياتر، له بهر ټه وه زور جار له

ئووهی گه شیبینه نهک ره شپین و شتی وا.

پامان: مه بهست نوقلانه لیدانه بو پاشه رۆژتیکه رروناک؟

که ریم شارهزا: پاشه رۆژی گه شه و کورد ده گاته نه نجام، به للام شتی جوانیشی هه به، که ده لئی واتیبگه یین نه و مافه ی (۱۱) ی نادار درا نه وه شتی که له ناو گه رووی نه ههنگ دایه، واته هه نده به ئاسانی نایه ته ده ست.

پامان: یاقووتیکه له قورگی نه ههنگدایه؟

که ریم شارهزا: یاقووتیکه له ناو گه رووی نه ههنگ و..

پامان: را هه به له سه ره جه لالی میرزا که ریم، که له شاعیره هه ره چاکه کانه له زهنگی مۆسیقاییه؟

که ریم شارهزا: نه مه راسته و من نه وه هه قه م پیداووه و له شاعیره هه ره به رزه کانه، ده توانین بیکه یه نه پیوانه، ئیستا بو نمونه شیرکو بیکه س شاعیرتیکه زۆر چاکه و له ریزی پیشه وه یه و له تیف هه لمه ت زۆر باشه، به للام شیرکو ئیستا ناو به ناو شاعر داده ئی لئی ده پرسی ده لئی نه وه شاعیره، ده لئی نه خبیر نه وه شاعر نامتیه، واته واش نه بیت به پله یه کی یه کجار به ره له داییه و شتی وا، به لکو زیاتر به های بداتی هه رچه نده ئیستا ش شیرکو به هیزیه که ی خوی نه دۆراندووه.

پامان: نه وه هه سته مۆسیقییه له شاعردا هه به؟

که ریم شارهزا: نه ونده باوه ریم به وه ی نییه، که یه کجار به ره لالا بکریت، پتویسته ئیقاچه که ت هه بیت، چونکه ئیقاچه که جوانیه که ت بو ده خولقیینی، واته ئیستا که هه ندی جارن له کۆتاییه کانی چه ند دپرتیک قافییه ی وه کی یه ک دیته وه و خووش ده بیت، ده بیینی جوانییه کی به خشیوه، که من شتی که له سه ره خووشه ویستی کوردستان، نووسیومه:

مرۆفی کورد رۆژتیک دادی مانگی ده سترکد بفری به ناو گولزاره کانی گه ردوونا

بچنی بۆمان خونچه ی هه زاران بیری ورد ده لیم راسته کورد زیندوووه و باوه ر ده کم

باوه ریم کرد، که چی هه رگیز باوه ر ناکه م، نه گه ر بلین خووشه ویستی کوردستان له دلدا مرد قافییه کانیشی هه به، زهنگه که ی، جوانییه که ی پین ده به خشی، واته ده لیم باوه ریم به وه به کورد هه تا مانگی ده سترکد دروست کات، که نه وه پیشه که وتنی مرۆقاییه تییه، به للام باوه ر ناکه م خووشه ویستی کوردستان له دلی خه لکی ده ربه چیت.

پامان: له گه ل رۆمانی پۆلیسی له چیدایت؟

که ریم شارهزا: له راستیدا سه رده میکی زوو، که گه نج بووم که تازه قوتایی بووم زۆر سوودم له وانیه مۆریس له

بلان و ئارسین لزییل و نه وانه وه رده گرت له دواییدا نامۆژگارییان کردم گوتیان باش نییه نه وه مرۆف به ره و شتی پۆلیسی و به ره و خراپه ده بات، وازم لی هینا، به للام زۆر به شتیوه یه کی هونه رییان رتیک خستبوو، خه یالی جوانیشیان هاویشته بووه ناوی، واته پتی سه رسام بووم، به للام ئیستا بیگومان نه وه شته نه ماوه.

پامان: له گه ل رۆمانی زانستی؟

که ریم شارهزا: رۆمانی خه یالی زانستیش زۆر نایابه.

پامان: له وانیه له به رچاوت بیت؟

که ریم شارهزا: له وانیه (ریح لیل القمر) به خه یال چۆن بو ت ده خولقیینی هه تا ته کنه لۆژیای نووی له خه یالی زانستی کۆندا هه بووه بو نمونه ده لیت پاشای هیندستان ویستی کچی به میرد بدات، رایگه یاند کی دیتته پیتش؟ سی که س چوونه پیتش موعاناتیان بلین یه کیان گوتی: من ده زانم له کینده رتییه، بیری که مه وه ده زانم، نه وه ی دووم گوتی من نامتیریکم هه به ده یگه می- کۆپته ره که یه، نه وه ی دیکه گوتی: من ده توانم رزگاری بکه م، نه و جا هه ستان چوونه لای پاشا و که چوون ده بیین له چیا ی هیمالایا له جتییه کی گیرکرایه، کچه یان ده ره یینا و هینایانه لای باوکی دایاننا. باوکی بیداته کی؟ ده لیت له کۆتاییدا ناچار بوو بیداته نه وه ی که رزگاری کردوووه هیزی چه کداره، نوینه رایه تی هیزی چه کداری له سه ره. نه وه ی یه که میان زانای بیردۆزییه و ده لیت نه وه شته وایه و چی له ده ست نایه. نه ویدی که ش زانای ته کنه لۆژییه و خه یالی زانستیش نه مه ی دواییانی تیدایه.

پامان: پیت وایه نه وه له گه ل په ره سه ندنی ته کنه لۆژیایا له کوردستان، له ناو نه ده بی کوردیدا نه وه جو ره رۆمانه دروست بیت؟

که ریم شارهزا: بیگومان نه وه ی، که پتوه ندی به رۆشنیری جیهانییه وه هه بیت به ره و جیهانگه راییه بچنی شتی زانستی زۆر بخوینیتته وه بو ی هه به نه وانه هه مووی له رۆمانیکی خه یالی زانستی ته وزیف بکا.

پامان: پیت وایه نه مه شتیکی چاکه، نه گه ر له نه ده بی کوردیدا سه ره له بدات؟

که ریم شارهزا: زۆر باشه نه وه بو کردنه وه ی بیروهوشی مرۆف بو نه وه ی میشکی زیاتر پروات، وه ک نه وه یه تو زۆر مه سه له ی کۆمپیوتهر و نه نته رنیتت پین شتیکی گرنگه، به للام ده بی بشزانی، که فکری مرۆف نه مه ی دروست کردوووه، واته میشک و هوشی مرۆفه که له کۆمپیوتهره که ی به رزتره، که واته مرۆف بو ی هه به هه موو شتیکی بکات.

دەبگوت دەبی کوری من کەوای لەبەر بیت؛ کەوا درێژ و شۆڕ و شتی وا، وەکو بازرگانەکان، وەکو ئاگەکان. ئەو دەستووورە لەناو ئاگەکانی کورد و لەناو جوولەکەکان باوبوو، منیش جارێک لەگەڵ مندالان چوومە بن لەیلوگان و کەیفی خۆم کرد و گوتم ئەری بۆ نەچمەوێ خۆ پێدەزانم گەر ئامەوێ لە رێگە مندال رێیان لێ گرتم، لێدە وتیان ئەو کورە جوولەکەییە، چونکە بە جل و بەرگەکم جیاوازیم هەبوو هەموو مندالێک کورتەک و شەرۆالی لەبەریو، رانک و چۆغە پەیدانە بیوو، بەلام هی من لەناو خەلکی شاز بوو، من لەناو هەموو کورەکان کەوام لەبەریوو.

پامان: رەسمت ماوێ بە کەواو؟

کەریم شارەزا: پێش چوونە قوتابخانەم بوو گەلێک زوو بوو. گەلێکیان لێدام و قۆلی چاکەتەکەیان دەرھێنام و کلاوێکیان فراندەم و منیش بە گریانەوێ لەگەڵ جیرانەکمان، کە منی بردووی چوومەوێ مالتی. دایکم زۆر مشەوێش بوو، دواپی بابیشم گوتی ئەوێ کێ لێی داوێ دراوسێکەمان گوتی تۆ لێت داوێ. گوتی بۆچی من خۆ نەمدیتوو، گوتی کەوای شۆری بۆ دەکەوێ وەکو مندالی خەلکی کورتەک و شەرۆالێکی باشی بۆ بکە و بپرایەوێ. هەر بیبری کردووی و گوتی ئەو جارە کورتەک و شەرۆالی بۆ دەکەم، کە وای گوت لە خۆشیان خەنی بووم.

پامان: تەمەنت چەند بوو؟

کەریم شارەزا: سێ چوار سال بووم.

پامان: نانا بچووکی. یەکەم دلداریت مامۆستا لە کۆیە بوو، یان لە دەروەدی کۆیە بوو؟

کەریم شارەزا: ئەگەر راستیت دەوی دلداری راستەقینەم نەکردووی.

پامان: ئەدی چۆنە هەرۆا دلتەر دباری؟

کەریم شارەزا: جا ئەوێ خەیاڵییە ئەو شتانە دەکەم. لەو پۆژانە شتتیکم بلاوکردووی دی و نایێ واتە هەموو شتتیک دلدارییە و دەلێم ئەگەر بێ ئەوێ ئەمن دەژیم، ئەگەر نەشێت ئەوێ نەماوم و مردووم.

پامان: واتە قەت دلداریت نەکردووی؟

کەریم شارەزا: نەمکردووی بەس هاوسەرەکم لە شایبەکی دیتم زۆرم لەلا قۆز و جوان بوو، پاش چەند سالان بیرم لێ کردووی، کە هەر دەیانگوت ژنی بینە لە دوایدا گوتم ئەووم دیتییە و پام لیتییە. ئەویش دوور بە دووری، ئەوێ ئیستا کە هاوسەرەم.

پامان: ئەوێ دلدارییە کە بووی؟

کەریم شارەزا: ئەوێ نەدە زیا تر چی دیم نەبووی.

دلتاری شاعیر و کەریم شارەزا و مندالەکانیان
کۆیە - ۱۹۶۲/۶/۲۹

پامان: ئەدی لە پۆمانی کلاسیکی جیھانی؟

کەریم شارەزا: بێگومان هۆگۆلە (کلۆلەکان) دا، وەک گۆتێ شتی جوانیان هەییە.

پامان: واتە بەینت خۆشە لەگەڵ ئەوانە؟

کەریم شارەزا: زۆر.

پامان: بەردەوامیت لە خۆتندنەوێ پۆمان؟

کەریم شارەزا: بەپێی توانا.

پامان: چەند سوودت لێیان بینیوی؟

کەریم شارەزا: سوودم لێیان بینیوی بۆ بیرفروانی، بۆ بەراوردکاری. من تەبیبەتەکم هەییە، کە شتتیک بیانی دەخوینمەوێ بێردەکەمەوێ و دیم بزانم بۆ کوردی دەست دەدا کە بیهینمە ئێرە و وەری بگرن، ناشمەوێ بە هەمان جل و بەرگ بیت، دەمەوێ بەشیوێکی دی بیهینم، چونکە چ ئەفسانە بیت چ ئەو جوورە خەیاڵانە بیت، کە دەبھینی، ئەگەر کاربۆنی بیت دەبیتە دزی.

پامان: چ هەولێ پۆمانت هەییە؟

کەریم شارەزا: نەخیر، بەلام ئیشم بەس لە سەربردەدی ژبانی خمم لە شیوێ پۆمان و چیرۆک نووسیتیم. بەسەرھاتی ژبانم یەکەم جارە کە چۆن هاتووم واتە یەک لە شتە سەرەکان ئەوێ، کە یەکەم جاری خۆم ناسیوی و لەگەڵ کورەکانی گەرکێ هاتم بابم چونکە کۆنە ئاغا بووی

رامان: گرنه؟

که ریم شارهزا: تاخر وهکو تهو بهزمه ی نییه چاوشارکتی و پیچ و پهنا و ئەولام و ئەولام نه بووه دیتم شوخ و شەنگ و پیک و پیک بووه، داوام کرد.

رامان: واته (له کونی په نجه ره ی خو ی دا نیشانم) ئەوانه نییه؟

که ریم شارهزا: نا نا ئەو په نایانه نه بووه.

رامان: زۆر چاکه.. مامۆستا جه نابت له گه ل خویندنه وه ی ئەو لیکۆلینه وانە ی که به ناوی مەنەه جی نو یی ره خنە وه دهنووسرین؟

که ریم شارهزا: ده خوینمه وه، به لام هه تا ئیستا خووم نه دایته مه سه له ی بونییه و بیهت و هیل و هاوکی شه و ئەوانه نه کردوه.

رامان: واته به بی پیچ و پهنا رات چیه به رامبه ریان؟
که ریم شارهزا: بۆچوونم ئەوه یه، چونکه مامۆستا بووم هه رده م ئەوه ی دهنووسم هه ز ده که م به رامبه رم له سه داسه د تیم بگا، ئەوجا له بهر ئەوه ی خو م له وه نه داوه زمانی کوردی ئەوه یه، که گو ت ناو واته ناو، که گو ت به رد واته به رد.

رامان: پروات به واقیعهت هه یه؟

که ریم شارهزا: به هۆی واقیعهت هه ده توانی له رینگا یه وه، چونکه هه موو شیعریک، ئەگه رۆمانسیه تی تیکه ل نه که یهت، تامی نابیت ده بیته فۆتوگرافی، به لای بنیه و بیهت و ئەو شتانه دا نه چووم و هه نده خووم نه داوه تی، به لام ئیستا ده توانم به دواته رزی شی کردنه وه ی ئەفسانه دا بچم له ناو شیعردا، له فه رنه سا، گو تیان ئیمه چوون شیعر ی قزکالی لیتو تالی پرشنگی نیگا کالی گۆرانمان وه رگبیرا گو تیان ئەوه شتیکی سروشتیه هه موو که چه کی فه رنه سی قزکاله و هه مووشی لیتی کاله و چاوشی کاله و جوانه و ئاساییه، گو تی ئیمه ده مانه وی ئەفسانه ی تیدا بیت، شتی خارق ی تیدا بیت. جا بۆیه رۆلان بارت ده لیت: «باشترین شیعر ئەوه یه یان به جو ریکی دی دابری شه وه جا چ پۆزه تیف چ نه گه تیف، یان ئەفسانه یه کی نو ی بخولقی نیی.»

رامان: ئیمه میتۆلۆژیای کوردیمان هه یه، ئیمه ئەفسانه و داستانمان هه یه، یان نییه؟

که ریم شارهزا: هه مانه ئەفسانه ی تایبهت به کوردمان هه یه له سه ر بنه مای زه رده شتی هیزی چاکه و هیزی خراپه و ئەوجا هیزی خراپه چی لئ ده بیته وه، دیوی لئ ده بیته وه، ئەجنده ی لئ ده بیته وه، عفریتی لئ ده ردیت. عفریت له لای ئیمه به کاری ناهینین.

رامان: جیاوازی نیوان ئەفسانه و داستان؟

که ریم شارهزا: داستان بریتییه له خارق واته نازایه تی و شتی وا مه له مه، قاره مانه تییه، داستانی دلداریه، ئەوجا ئەوانه ی، که به لاوک ده یلین هه مووی له مه له مه درێژترن.

رامان: ئەفسانه کۆنتره، یان داستان؟

که ریم شارهزا: ئەفسانه زۆر زۆر کۆنتره هه ره له گه ل دروستبوونی مرۆف و فامکردنی ئیدی هه رشتیکی دیتی و لیتی ترساوه باوه ری پی هیناوه. سه رده میتک واته بروسکه له زه وی ددها ده یگوت ئەوه خوامه، ئەستیره هه لاتییه گو تیه تی ئەوه خوامه. با ی داوه ته وه سه ر ئەوه ی سه رده میتکی ته وته می، ته وته میزم به یدا بوو بۆ نمونه ده بینی ژنیک میردی کردوه له پر گورگیک تیده په ری ها گورگه گورگه دواتر هه ست ده کا زگی ده بزوو ی، ده لئ هه بی و نه بی له قووه تی ئەو گورگه ی گرتیم، ئیتر ئەو به ره با به هه موو گورگیان ده په رست، ئەوه پیش په یدا بوونی ئایین و شتی ئەوها. جا له بهر ئەوه ی ته وته میزمه و فلانه شتی دیکه ئەوانه هه مووی پیش داستان هه بووه. دوا یی ده شلین وه که هه ندیک بۆچوونیان وایه فیکۆ و ئەوانه ی فه رنه سی ده لین سه ره تا مرۆف قسه یه کی وای کردوه هه مووی به ش به ش بووه زیاتر به شیعر چووه. واته شیعر پیش په خشان و قسه ی ئاسایی هاتوه.

رامان: که واته ئیمه ئەفسانه ی تایبهت به خۆمان هه یه، وه کو کورد، یان تیکه لاره له گه ل میلله تانی هیند و ئەوروپی؟

که ریم شارهزا: ئیمه، که سه ره به میلله تانی هیند و ئەوروپینه به تایبه تی کۆمه له ی زمانه زیندووه کانی ئیرانی، که کوردیه، فارسییه، مازنده رانییه، یامیلیه، تاجیکییه هه موو له و کۆمه له وه هاتوین، ئەوه زۆر تیکه لاریمان هه یه له په ندی پیشینان، له ئەفسانه، له داستان، له شتی و لیک نزیک بوونه وه و تیکه لاری هه یه، چونکه رۆشتووه، به لام ئەگه رمانه وی په ندیک، یان ئەفسانه یه که تایبهت به کورده بی ده بی ئاسه واری کوردی تیدا بیت. ئیستا بۆ نمونه له په ند زۆر شت هه یه، وه که ئیمه ده لین «چاکه ی بکه و به ناوی داده» عه ره ب ده لیت: «سوی زین ذبه بالشط»، که چوویه به ریتانیا ده لیت: «چاکه ی بکه و به ده ربای داده» ئەوان ده ربایان هه یه. بزانه به پی تایبه ته ندیه که ی جیه که ی گۆرا، به لام که گو ت ئەگه ر پشتم سه فین بیت تف له ئاسنیش ده که م. ئەوه کوردیه، کورد بدوینه و شه رعی

خۆی دهکات ئهوه کوردی تهواوه، سبروان، ئه گهر لپشت نهدهم خۆ نامبهی ئهوه مۆرکه کهی پتوهیه، بهلام ئهوی دی دهروا له ناو میلله تان.

پامان: کهواته هاوبه شه له گهله میلله تانی هیند و ئه وروپی، یان له گهله میلله تانی ئیران؟

که ریم شارهزا: ئاماژه م بۆ ئهوه کردووه، که هه مووی کاتی خۆی یهک قهوم بوون و کۆچ و رهویان کردووه له بۆ هیند و ئه وروپا و بنه مایه کهی له وپوه هاتووه، زۆر شتمان لیک نزیکه، به تاییه تی کۆمه لی کشتوکالی شتی کشتوکالی لی پهیدا ده بیت.

پامان: ئه و ندهی فارس کاریگه ری له مه کردووه و شتی مهی تالان کردووه و بلتین بوو ته مولکی فارس، تۆ مافت ههیه ئه مۆرۆ شانازی به و کولتوو ره وه بکهی، که فارس ههیه تی ته تۆش تپیدا به شداری؟

که ریم شارهزا: نزیکترین زمان و کولتوو ره له ئیمه فارسییه کهیه، به ته وی و نه ته وی وایه، به لام ئه وان قه واره ی سیاسیان هه بووه بۆ یان پارێزراوه و غهیری و انیش هه روایه مه سه له ی عه ره بی، چونکه قه واره و ئایین و بنه مای بووه زۆر وشه ی کوردی و فارسی چوو بته ناوی و ته و او بوو بته مولکی ئه و. ئیستا که هروبا کای را ده کیشی. عه ره ب و ره گر توه و کردیه که هه ربا و بووه ئی خۆی، که چی چووینه ده لێن برق با به تۆ وشه ی کاره با که خۆتی داتناوه ئه وه ی دۆراندووه و دا ی تی یه عه ره ب به رق به کار دیتنی.

پامان: له لیکۆ لینه وه له شیعی ری نویدا، بۆ زۆر تر له سه ره ئه فسانه و وپنه ی شیعی ری وه ستاوی؟

که ریم شارهزا: ئه و دوو لایه نه له کوردی هه نده لیتی نه دواوین، هه نده گو ییان پتی نه داوه، جار یکی یادی به خیر بی مامۆ ستا عزه دین فه یزی گو تی چیه ئه وه نده با یه خ به ئه فسانه ده ده ی ت با وه رت پتیه تی؟ گو تم سه ره ده میک ئه فسانه قه شه مر ی و گالته بو، به لام ئیستا له ده وری (تی. ئیس ئلییه ت) وه هینایه ناو شیعی ره وه، توخمی ئه فسانه داخیلی شیعی ره کات، میژوو داخیل ده کات ده گه رپته وه بۆ دوا وه، ده گه رپته وه سه ره ده می فینیقی و چی و چی و به وانه هه موو شیعی ره کانی پت به هیز کردووه، واته له که ره سته یه کی لاواز بتوانی هونه ریکی به رز دروست بکه ی ئیستا گه شتمه را ده ی ئه وه ی که لیتی تیر بوویم. وپنه ی شیعی ریش زه ینم دا ی تی یه که م جار له پامان بلاوم کرده وه، لام وایه مه حموود زامدار بوو ده لیت به کاره ینانی ئه فسانه له شیعی ری کور دیدا شتیکی نو ییه، که چی ئه و له سه ره شاعیره

کۆنه کانی په یره و کردووه.

پامان: راست ده که ی ئه وه من وام گو توه؟
که ریم شارهزا: ئه وه بۆ روونکر دنه وه نازاد عه بدو لوا حید وای گو توه، که شیعی ر داده نریت هه ز ده کا شیعی ری جاهیلی هه عه نته ره ی وه رگره له گه له دانانی شاعیره که به بی ئه وه ی ناگای له خۆی بی له رپگای لیک چوواندن، له میتافۆرم واته ئیستی عماره وه.

پامان: له لا شعوره وه؟
که ریم شارهزا: له لا شعوره وه دروست ده بیت، واته شیعی ر که وجودی هه بیت تپیدا ده بینیه وه، وپنه ی شیعی ری ئه مه ش سه ره ده می عه با سییه، جاهیلییه، هه ی کوردی کۆنه ئه حمه دی خانیه، جزیرییه هه مووی هه مانه.

پامان: دوا ی ئه وه ی، که بۆ خۆت ده زانی نووسین له سه ر دنیای شیعی ری نو ی سوودی له ده ستا وپتی سینه مایی، شانو، زانستی ده روونی، فه لسه فه کردووه. هه روها له هه موو بواره کانی هونه ری و فیکری سوودی وه رگر توه، تۆ ته رکیزت له سه ر دوو لایه ن کردووه ئه فسانه و وپنه ی شیعی ری، بیه ره وه ناکه ی ته وه له دوا رۆژدا په ل بۆ با به ته کانی دیکه ش با ویت؟

که ریم شارهزا: ده بی په ل با ویم، واته پتو یستی مان هه یه به وه ی هه رچه نده سینه ما ده وری جارانی نه ما وه، به لام زنجیره ی ته له فه زیۆنی و فیلمه ته له فه زیۆنییه کان پتو یسته ئه و ته جره به کور دی یانه بگه یه ننه ته له فه زیۆن و سینه ما و بیته سیناریۆ، سیناریۆش جیا وازییه کی زۆری له گه له دیالۆگه کانداهیه، چونکه هه موو پتیه کی کامیرا باس ده کات، چۆنیه تی دانان و ریکه خستن و شتی وا واته پتو یسته گرنگی به و لایه نه ش بده یین و بچینه ناو ئه م با به ته ی، چونکه به راستی نا بی ئیمه چه ند شتیکی دیار بکرا و بکو تینه وه، ده بی هه ول بده یین مه بدانی نو ی په یدا بکه یین و بچینه ناو دنیای نو ی و تازه وه.

پامان: تۆ بالاده ستی له زمانی کوردی و له عه ره بیه ش، ده زانی وه رگی ران هونه ریکی گه وره یه، بۆ وه رگی رانت که مه؟

که ریم شارهزا: ئیستا له و ته مه نه ی زۆر زه حمه ته، به لام ئیستا بۆ نمونه بۆ رۆژنامه ی ستایل زۆر شتی نو ی وه رده گپرم.

زۆر شتی عه ره بیه م بۆ نمونه وه رگی رپرا وه مه سه له ی نان و ژیا نه که سه یر بو، سه ره ده مه یک ئه و شته زانستیانه ی که هه نده قورس بوون خه لکه که سو پندی ده خوارد ده یگوت به کوردی دانرا وه چیم ده کرد؟ چه ند بر گه یه ک، یان رسته یه که م ده خو پنده وه چ مانایه کی تپیدا یه مانایه که م

تېدايه، سوود وهرگرتن له ئهفسانهی تېدايه، رموزی تېدايه؟

که ریم شارهزا: ناخر مه رچی به کارهینانی ئهفسانه له شاعر ئه وهیه، که بۆ نمونه له شیعری کوردی ههول بدهی جه مسهره گه وره کانی ئهفسانه به کاربیتنی، به تایبه تی ئهوانه ی له لای کورد ئاشکران، که ده لیتی ئاهورامزدا، که ده لیتی ئههریمه ن، که ده لیتی خواوهندی خیر و شهر، چاکه و خراپه و ئهوجا به جوړیکه هونه ریبی ته وزیفی بکه ی شتیکی جوانی لی دهرده جیت.

پامان: ئیستا چوپینه ناو پرسیاران له (۳۴) ساله ی نوپخوازی شیعری کوردیدا هه ر له روانگه وه هه تا ئه ورؤ گۆره پانه که چۆن ده بیینی؟

که ریم شارهزا: روانگه له وه ختیکی هات جیتی خوی بوو شتیکی زۆر باشیان کرد و داهینهری باشیش رۆلی خویان تیدا بیینی، له وانه: جه لالی میرزا که ریم و شیرکو بیکهس و حوسین عارف و له تیف هه لمهت و ئهوان دهوریان بوو، وه کو هه ژانیک بوو دواي ئه وه ی هاتن شاعیری دیکه په یدا بوون ههروه ها گه نجه کان هاتن ورده ورده، به لام ئیستا ئاموژگاریم بۆ گه نجه کان ئه وه یه ته مومژ نه یانخنکیتنی واته شیعره کانیان روون و ئاشکراییه کی تیدا بیت، چونکه رهخنه گره هه ره گه وره کان ده لیتن، دوو جه مسهر هه یه جه مسهر تیکیان ئه وه یه که شاعیره که داهینهره، لایه نه که ی دیکه وهرگر ئه وه ی وهریده گری چ گویتگر چ خوینه ر پیتویسته له نیوان شاعیر و گویتگر و خوینه ر پیتوه ندییان هه بیت، وه کو بلتی دوو سه ری ته له فۆن بیت ئه ولای به چهند وایه ریکه وه به سترایسته وه، ئه گه ر ئه وه ی رهخنه گر و تیگه یشتووه پیتویسته به لایه نی که مه وه له (۷۰٪ - ۸۰٪) ی تیگیات، ئه وه ی دیکه شاعر دۆسته له (۵۰٪ - ۶۰٪) تیگیات، ئه وه ی رۆشنبیره له (۳۰٪ - ۴۰٪) تیکی تیگیات، به لام که یه کیتک هیچ تیتی نه گه یشت، ئه وه زه ربیکی به سه ردا بیته و پیتی نالین داهینان واته داهینانه که سفره.

پامان: واته له گه ل ئه و ته مومژه نیت بیتام بووه؟
که ریم شارهزا: نا نه خیر... له گه ل ئه و ته مومژه ی نیمه، چونکه ده لیم شیعیریش خوی خواهن نامه و په یامی خویه تی تو بۆ ئه وه شاعر دهنووسی که کار له به رامبه ره کهت بکه ی، چونکه که له سۆز و ئه ندیشه و جوانی دروست ده بیت پیتویسته کار له ههست و سۆز و ئه ندیشه ی به رامبه رت بکات، ئه گه ر نه بهه ژاندیت هیچ.
پامان: ده لیتن شیعریکی گه وره، ئه گه ر یه ک که سیش

وهرده گبیرا، به لام هه یه وشه وشه، یان دههاتن له منیان ده پرسی ماموستا (صف صف) مانای چیه... تاد. وشه به وشه ناکری.

پامان: مه به ستم رۆژنامه و گوڤار نییه، مه به ستم بۆ نمونه جیهانی شانۆگه ری، یان جیهانی رۆمان، یان له ته رجمه کردنی چامه ی گه وره گه وره ی جیهانی ئه وه لیت دیار نییه؟

که ریم شارهزا: ئیستا ته جره به م هه یه (۱۲۰) شاعیری بیانی، که وهرگبیرا یته عه ره بی، به لام له عه ره بییه وه من کردوومن به کوردییه کی وا، که ده یخوتنییه وه وه تیده گه ی به کوردی داندراون کهش و هه وایه که شم نه دۆراندوو، ئیستا مه منوم هه ر لایه نیک که بۆم چاپ بکات. ئه مه ئاماده یه و تو ماریکی سه ره خوی (۱۲۰) شاعیری بیانی تیدا به تا زۆریش سه رسام به شاعیره کانی ژاپۆن، که شتی نویتیان داناوه، نمونه یه کی دینیتته وه ده لیتی مرۆقتیک هه بوو، ئه گه ر له باکوور گرفتیک روویدا بایه، ده چوو شانی ده دابه ری، ئه گه ر له باشوور گرفتیک هه بایه ئه و ده چوو چاره سه ری ده کرد، ئه گه ر حه مبالنیک کۆله برنجیکی، چونکه ئه وان ولاتی برنج و ئه وه نه، ئه من ده چووم بۆم هه لده گرت، ئه گه ر یه کیتک له وی نه خۆش بایه، ده چووم تیمارم ده کرد، ده لیت هه موو که سیش پیتیان ده گوت زۆر بی ئه قله، ده لیتی مادامه کی ئه وه نده مرۆف دۆسته، زگی به خه لکی ده سووتی، ده لیت خۆزگه ئه و نمونه یه من بام.

پامان: پێ ده چتی له شاعر زیاتر ناوه رۆک سه رنجت رابکیتشی؟

که ریم شارهزا: بینگومان پیتستر ده مانگوت هونه ره که له روخساره، که چی ئیستا ده بی گرنگی به روخسار و ناوه رۆک بدریت.

پامان: له جیاتی ناوه رۆک شیهوی گوتنی ئه و بابه ته باشتره؟

که ریم شارهزا: ئیستا چۆن شاعر دانان هونه ره، خویندنه وه شی هونه ریکی تره. پیتویسته ئه و که سه ی ده یخوتنیته وه، خویندنه وه که ی ته و او بیت.

پامان: هه ن بیرو پریان وایه شیعری نوئ بۆ خویندنه وه ده ست نادا، به تایبه تی له کۆر و کۆبونه وه... تاد؟

که ریم شارهزا: ده توانی به جوړیکه کاربگه ر بیخوتنیته وه واته ئه وه ی که ده یخوتنیته وه رۆحی بداتی زۆر کاربگه ر ده بیت.

پامان: شیعری نوئ هی خویندنه وه ی به رده می مایکرۆفۆن نییه، چونکه ئیشارهت و ئاماره ی زۆری

لیتی تی بگات و زهوقی لی وهریگریت شیعره و ته مومزاویش نییه؟

که ریم شارهزا: ناخر من باوهرم بهو شتهی نییه پیویسته هه ندیک هه ر تیی بگات، بو نمونه وهک سهر دهسته، نوخه، چونکه نوخه تیی نه گه بیی نهوه هیچ.

پامان: له باسکردنی ئەفسانه و ئەوانه ناماژەت بو ئەوه کرد، که رمووز وهریگریت، بهلام ئەسلەن له شیعی نوئی تو بونییه ئەفسانهکه وهردهگری و دهیکهیه بهشیک له روئیای خۆت و له قهسیدهکه رهنگی پین دهریتتهوه؟

که ریم شارهزا: که تو ره مزه کهت به کارهینا ره مزی به کهم و ره مزی دووه مت به رامبه ر یهک راگرت ئەوه ئەوهت بو دروست دهکات له نیوان ئەوه دوو هاودژهی بوونه لایه نی هاودژ. واته له مملاتی تیی ئەم دوو جه مسهره که بو نمونه بابلتین خوداوهندی خیر و خوداوهندی شهر لیره دا کیشه که دروست ده بیت، تو له کیشه کهش ددهویی واته ره مزه که بو ئەوهی هیمایه که به بیرت بینیتتهوه، له نیوان ئەوانه بابه تی ئەفسانه که دهخولقییت، واته ئەفسانه که ده بیتته کیشهی ئەوه دوو جه مسهره ی، کهوا دژی به کترن.

پامان: جه نابت بایه خ به ئه رشیف ددهدن ئه رشیف بو خوی نیستا زانستیکه و بایه خیکی زوری پین دهری، بو کورد هه تا نیستا ئەوه هوشیاریه ئه رشیفیهی نییه و لهو بارهیه وه چ قهسه به کت ههیه، وهکو پرۆژه یهک نه گهر حکومهت دهستی بداتی چون دهست پین بکات، یان گله بیت چیه نیمه له گوشاره کهمان تیبینیمان کردوه نووسه ری کورد، هونه رمه ندی کورد هه به ته وای هوشیاری ئه رشیفیه نییه؟ چه ز ده که بین وهک ئه رشیفیهک، که ئه رشیفیکی باشت ههیه و بایه خت پیداه قسه یهک لهو بارهیه وه بکهیت؟

که ریم شارهزا: ئه رشیفه کانم چیه، واته ئەوه بابه تانه ی که بلاویان ده که مه وه بهر له وهی بلاویته وه، من دیکۆمینیته ده کهم، له سجلیک تو ماری ده کهم، بو ئەوهی نه گهر ئەویش ون بوو، له لای خۆم بمینی. واته ئەوه شتانه و ئەوانه ی که بلاویش ده بنه وه دوو بهرگی گه وهرم بو ئەوانیش دروست کردوه، به تاییه تی ئی خۆم، یان ئەوه براده رانه ی که لایان زۆر په سهند و جوانن ئەوه له لای خۆم هه لگرتوه و زۆر که سیش سوودی لی وهرگرتوون.

پامان: ئەوه پرۆژه گه وهره که ته؟
که ریم شارهزا: نا نا پرۆژه گه وهره کهم (۲۳) سجلی گه وهره یه، که به دهستخه تی خۆم نووسراوه.

پامان: ناوی چیه؟

که ریم شارهزا: ناوم لی نه ناوه، ده توانم زۆر جوهره ناوی لی بنیم یهک له وانه ناودارانی جیهان، یهک له وانه خزمه تگوزارانی کورد، یهک له وانه بلتین ئەوه مرۆفانه ی، که خزمه تی نه ته وه که ی خویان کردوه، جا ئەوه ناودارانی جیهانیم نووسیوه هه ر له مۆسیقاژهنه کانه وه، هه ر له سه رکرده ی گه وهره هه ر له شاعیری گه وره و هه ر له ئەدیبه ی گه وره و هی کوردیش به هه مان شتیه.

پامان: جگه له وانه، بایه خیکی زۆر گه وره به سالنامه و ته قویم و شتی وا دده دیت، ئەوه له چ غه میکه وه هاتوه؟

که ریم شارهزا: ئەمه یان باوکم هه زار ره حمه تی لی بیت، زۆر ئاره زووی ده کرد، بیوه سه رچاوه یهک خه لک لییان ده پرسی ئەمسال چۆنه و چ ده بیت، یان ئەوه شته چون ده بیت، ئەوه ته قویمی له ئیران بو ده هات، بو خویشی ده فته ریکی کردبووه هه موو سالتیک بو نمونه له یه کی کانونی دووه م ده بگوت بارانه سارده سالتیکی دیکه له هه مان رۆژ بارانه، نه گهر له (۱۰) سالان (۷) سالان باران بایه، له رۆژتیک پیتشتر به خه لکی ده گوت ئاگاداری خۆتان بن به یانی بارانه ئەوه شتانه ی ده زانی، ئەوه ئه ستیره ی ئاسمانی له وانه ئەوه حه وته وانه یه، ئەوه ته رازووه، ئەوه گه لاویژه و ئەوانه ی هه موو ده زانی لووتکه ی هه نجیران، که ده گاته قیبله ی هه نجیر پیده گه یشت... تاد.

پامان: ئەوه له بابه ته وه؟

که ریم شارهزا: به لی له بابه وه فیر بووم.

پامان: خۆت نیستا پرۆژه کهت چیه؟

که ریم شارهزا: خۆم نیستا ده لیلیم دروست کردوه ئەوه ده لیله ماوه ی (۳۰۰) سال نیشان ده دات هه موو مانگیک له چ رۆژتیک نوئی ده بیتته وه، هه موو نه ورۆز ده بی سالتیک نه ورۆزه که ی له چ رۆژتیکه.

پامان: باشه ئەوه بو بلاونه کریتته وه؟

که ریم شارهزا: کاتی خۆمی ده لیلیکم بلاوکرده وه له کاروان، ره نگا وره نگ و شتی ئەوه ئه نیستا ئەوه که ی دیکه شم له لایه، که داوام لی ده کهن هه ر رۆژ ژمیرتیک بی له بو یان دروست ده کهم به پیتی ئەوه ده لیله.

پامان: بیده وه زاره تی رۆشنبیری با بو ت بلاویکه نه وه، یان هه ر ده زگایه کی دیکه؟

که ریم شارهزا: ئەوه ش ده بیت واته هه ر که سی و لایه نیک هه بیت.

پامان: چونکه زۆر سوودی هه یه؟

کچیک سدهه ندى کوران خزمه تی میللهت بکات، سه د هندهی کوران خیری هه بیته چاکه و نووسین و دهوری سیاسی هه بیته.

پامان: باشه ته وه ره ی نه ده بی مندالان له ناو نه ده بی کوردیدا چون ده بیینی؟

که ریم شاره زا: ئیستا له چاو خوئی باشه... ئیمه نه وانیه کردیتیمان له چاو قهواره و قهبارهی خویمان گه لیک زیاترمان کردوه. ئیستا نه ده بی مندالان لیره و له وئی دهرده چی و بوونه ته گوفاریکی زور سرکه وتوو و به ریک و پیکیش دهرده چیت. له سلیمانی جگه ر گۆشه کانه و ئیدی له بادینان سفوره و ههنگ نه وانیه هه یه شتی زور به که لکو باشن.

پامان: خوئی له و باره یه وه چت کردوه؟

که ریم شاره زا: سه رده می کارم له گه ل ده کردن بو دارشته وه ی هه ندیک شت.

پامان: خوئی هه و ئت نه داوه شتیک بکه یته؟

که ریم شاره زا: دوو ئویه ریتیم بو مندالان هه یه به تاییه تی یه کیان له سه ر کۆمه له ی شه مسی، که رۆژ زور شتیکه ی جوانه و به هه رحال مین هه لگروه و شتی و ده یانگوت به رهنگا ورهنگی چاپی ده که یین.

پامان: له باره ی مامۆستایه تی و بایه خدانته به نه ده بی جیهانی له وانیه نه ده بی فارسی، نه ده بی تورکی، نه ده بی عه ره بی؟

که ریم شاره زا: من ته نیا له په نجه ره ی نه ده بی عه ره بی و زمانی عه ره بییه وه چومه ته ناو نه ده بیات، واته نه وه ی دی کوردیه که ی خۆمه روو له عه ره بییه که ی ده که م، چونکه فارسییه که ی که میتکی تی ده که م و تورکیش نازانم.

پامان: له رتی زمانی عه ره بییه وه چ نه ده بیکی جیهانی به لاته وه زور گه وره یه که ئاگاداری واته له یادت بی نه لمانییه، ئینگلیزییه، فارسییه؟

که ریم شاره زا: ئیستا نه مریکای لاتینیش هاتیه ته مه یدان و نه وانیش شتی زور باشیان هه یه. هه روه ها نه لمانیش.

پامان: تو ئاماژه یه کت بو ژاپونیش کرد؟

که ریم شاره زا: ژاپونیش هه یانه، به لام ئیمه نه وه نده ئاگادار نییه ته نیا نه وه نده دیقه تم داوه شیعه رکانیان شیعه ری زور به رزن، شیعه ری به به هیزیان هه یه شیعه ری نوئی جوان.

پامان: نه ده بی و هه یه سه ریه ر بی نه ده بی جیهانی که له رتی زمانی عه ره بییه وه به لاته وه زور گه وره بیته؟

که ریم شاره زا: به لئی... زوره نه وه ی من سه رم پیته

که ریم شاره زا: پرۆژه یه کی دیشم هه یه نه مه رۆ له میژوو دا، سچلیکی گه وره یه نه وه ش هه موو رۆژی چ روویدایی شته گرنگه کانی سه باره ت به کوردستان و جیهان وه رگیراوه، ئیستا بو نمونه (۳۱) روو داو له یه کی کانوونی دووهم رووی داوه بو نمونه له رۆژیکی دی نه وه نده. نه و جا له واته کامیان بو کورد به که لک بیته، نه وه ی جودا ده که مه وه، جا له و رۆژه دا یه کیکی له رادیوی دهنگی کوردستانه وه، گوتی مامۆستا مادامه کی سچلیکی وات هه یه بو نامانده بی له وئی بیخوئینه وه گوتم سچله که م نه ماوه.

پامان: وه کو نووسه ریک له کۆیه دهوری ئافره ت زور که مه، یه کیکی له وانیه شتی نووسیوه خوشکی جه نابته، فریشته خان، نه مه به کاریگه ری ئیوه، یان به هاندانی ئیویه، یا هه ر شوئنه که وای لی کردوه؟ ره ئیشتمان ده وئی له سه ر نه و بزافه ی ئافره تی کورد له بواری نووسین و چالاکی نواندن له بواری کۆمه لایه تی و چون هه لده سه نگینی؟

که ریم شاره زا: سه باره ت به فریشته ی خوشکم نه وه دوو سال له من گه وره تره، به لام بیره وه ری هیشتا گه لیک له من به هیزتره و هه موو شتیک له بیره هه موو شتیکه ی له به ر ده کا بیته به رجاوی خوئی دلزاری برام که چه ند جارن تووشی گرتن بوو شیعه رکانی نه وه له به ری کردبوو، که به رده بوو له زیندان ده یگوت شیعه رکانم نه ماوه نه وه ده یگوت کا که بنوسه ئیستا شیعه رکانی خوئی خه ریکه حزبی شیوعی بوئی چاپ ده که ن، واته هه مووی له به ره له بو م نووسیوه ته وه و چاپیش کراوه نازانم بو دهرنه چوووه. واته له هه ر جیه کی داوای لی بکه ن بلین توو شیعه ریکت له فلانه جیتی گوتوه، راست ده بیته وه و ده بیته نه و جا هه ز ده کا (۵۰) خه ت بیته له به ره یه تی. مه سه له ی ئافره تان ئیستا زورم را لیه ئافره ته کان زور باش بوونه شاعیر و نووسه ری چاکیان لی هه لکه وتوووه و له زانکو ژماره یه کی باشمان هه یه و دکتۆرایان هه یه، به لام من قه ت له گه ل نه وه ی نیمه گرفتی ئافره تان به ته نیا چاره سه ر بکری، واته مه سه له که گرفتی کورده گرفتی هه موو مرۆقی کورده نه و جا مرۆقی کورد که نازادی هه بوو بو هه مووانه نه و جا ئافره تیش لازمه له ریزی پیاوان بیته قه ت خوئی وه ها لی نه کات به جودا بیته. من بو نمونه پیتم گوتن زیاتر خه تا له خوئانه له کۆمه له ی ئافره تان و له ئی دیکه و له یه کیته ی ئافره تانی کوردستان باشه ئیستا به هه ر کامه کتان بلیم به دایکی کچان بی زور پیته ناخۆشه و ده یه وئی به دایکی کوران بیته. جا له وانیه

له تورکیا و ئیران چیمان پی کراوه، لیره چیمان پیکراوه له دهست به عس دهیانویست هه تا ناو و به هه موو شتی کمان لی بگۆرن، بویه ئیمه ماوین و ئیستا خاوهن زمان و خۆمانین ئه دهب و خهونی ته ته لوعات ده کهین و باسی جیهانگه رایبی ده کهین و باسی ئه ولا و ئه م لا ده کهین مانای وابه ئیمه میلله تیکی زیندووین و نه تهاوینهوه. هیوادارین له مه و دواش ببینه قهواره نهک هه ر فیدرالی ده به ست بیتین ئه و وه ختی ئیمه ده چینه ئاسمانی.

پامان: له گه ل هه لپه رکی و شایی و سه مای کوردی چۆنی؟

که ریم شاره زا: شایی به زۆری سی پیتی، چه په یی، رۆینه به، شیخانیه که ی، گولچینی ده زانم، نه گه ر بۆنه یه که بوو بیت به شداریم تیدا کردوو، هه تا له خانه ی مامۆستایان سالی دووهم بوو سالی (۱۹۴۸) گۆتیان گه شتی که ده کهین بو (سلێخ) چووینه لای کۆلیتری ئه مریکیه کهان گۆره پانیتی که گه وری لیه، پاش ئه و دی سه ردانی ئه و جیانه له و ئی بووه سه یران ئه و جا له وینده ری چ بکه ین؟ قوتابییه کورده کهان گۆتمان باشتین شت ئه و دیه با شاییه کی بکه ین شاییه کمان کرد من سه رچۆپییه که م گرت و بوومه گۆرانیه ئیژه که، گه ر دوون من چیبکه م، گۆرانیه که م، که له بو گوتن له سه ر ئیقای گۆرانیه که ی من شایان کرد.

پامان: ئه و شێخانیه ؟

که ریم شاره زا: به لێ.. له وینده ری مامۆستایه کی ئینگلیزیان هه بوو ئینگلیزی پی ده گوتین دوو سال زۆری لی فیربووین ناوی چۆن هایلۆک بوو، دواپی که چووینه وه قوتابخانه ی ده یگوت (که ریم ئیس میوزیک) تومه ز ئه وان گۆرانی نالین له سه مای ئینگلیزی مۆسیقای لیده ده ن.

پامان: چ ناوچه یه که له کوردستان زۆر ده و له مه نده به هه لپه رکی و شایی و سه ما؟

که ریم شاره زا: بیگومان سلیمانی، کۆیه، قه لادزی و ئه وانه و زۆر جیگای تر.

پامان: نهک هه ر کوردستانی خۆمان به لکو، کوردستانی گه وره؟

که ریم شاره زا: سه رده شت و سابلایغیش زۆر خۆشن له ولاشه وه بیگومان یه که شت هه یه له بو تان و دیاره کر و وانه و ئه وانه زۆر زیندوون و له کۆنیشه وه گۆرانیه ئیژی ئه وان سازی هه بووه، سازی لیداوه، ئه و دی لای ئیمه یان بۆشایی زورنای به کاره یناوه، یان شمخال و بلویر واته

سورماوه و بیبری لی ده که مه وه، که بیانیه ئینه سه ر زمانی خۆمان. له کۆتاییدا نه پرژامه سه ر شته کهان واته رۆمانه هه ره نوویه کهان بخوینمه وه، به لام شتی زۆر گرنگ هه یه ئه وانه ی پیشترمان به زمانی عه ره بی خویندۆته وه.

پامان: مه به ستمان ئه و دیه ئه ده بی میلله تیک، وه کو فه رهنسی، یان ئینگلیزی، یان ئه لمانی.. تا د؟

که ریم شاره زا: فه رهنسی زۆر به رزه.

پامان: ئه دی له گه ل جیهانی فۆلکلۆر و که له پوور له چیدای؟

که ریم شاره زا: خۆم زۆر ماندوو کردوو، که مه زه هری خالقی هاتبوو پیه ونده ی پیوه کردم گوتی ده بی شتمان بو بنووسی و بو مان بنیری. باسی ئه و دی کرد گوتی ئیمه شت کۆکه ینه وه، گوتم فۆلکلۆر دوو لایه نی هه یه قه یدی نییه ئه وه کۆت کردوو، به لام کۆکردنه وه به س نییه پیویسته شی بکه ینه وه هه لیسه نگینین، بزاین هی چ سه رده میکه به چ هه ستیکه وه گوتراوه، چ کراوه؟ دیاره شیعی و هه یه له فۆلکلۆر یان قسه ی و هه یه له فۆلکلۆر، ئه گه ر کتیبیکی له سه ردانی پی ته و او نابیت. ئیستا تایه ر توفیق گۆرانیه کی هه یه ده لێ به دم جوینم پی ددها به چاو پیتم ده لێ و ره، کوره که به که چه که ی ده لیت به دم له ترسی کۆمه له که ی جوینی پی ددها و ده لیت برۆ رامه وه هسته، له ژیره وه ش هه ز ده کات لپی نزیک بیته وه. جا بزانه مملانی له نیوان ئه و دوو شته، له نیوان پیه ونده ی کۆمه لایه تی و لایه نی پیه ونده ی سیکسی.

پامان: خۆت له و مه یداندها هیچت کردوو؟

که ریم شاره زا: به لێ پرژۆم هه یه نووسیومه له ولایه نه وه بو مه زه ره یشم نووسیوه و به ره مه می تریشم هه یه.

پامان: له باره ی فۆلکلۆر و که له پوور چی ترتان هه یه؟

که ریم شاره زا: کاتی خۆی په نده ی به راوردکاریم پیشکه ش کرد پیشه کییه که ی لیکۆلینه وه یه که دواپی ده که ومه سه ر فه ره نگه که ی له نیوان ئینگلیزی و عه ره بی و کوردیدا.

پامان: ئیمه وه کو نووسه رانی کورد بو فۆلکلۆر و که له پووری خۆمان هیچمان کردوو؟

که ریم شاره زا: باس کراوه خراب نییه، چونکه هه رده م که ئاوردده مه وه دواوه له میلله تیکی بی قه واره ئه و نده ی کردوو یه زۆریشی کردوو، میلله تی کورد له هه موو میلله تیکی سه ر دنیا به هیتره دنا ئه و هه موو غه در و زولمه ی لپی کراوه ده بوایه بتووته وه. بزانه

شتی وانه بووه مهسه له ی که مانجه و عود و ساز شته
کۆنه کان هه بووه، به لّام ئەوان له کۆنه وه سازیان
به کارهیناوه.

پامان: کۆیه دهوله مهنده به هه لپه رکئی؟

که ریم شارهزا: به لئی.

پامان: چهند جۆری هه یه؟

که ریم شارهزا: وهک ناماژهم بۆ کرد سێ پییه، چه پییه
شیخانیه که یه، رۆینهش هه یه جارن بازرگان و
دهوله مهندان و که سایه تی ئەوها ئەم شاییه یان ده کرد.

پامان: له غهیری کۆیه گوتت سهرده شته، سابلآخه،
سنه یه، لای سلیمانی به ناویانگه به شاییه و هه لپه رکئی؟

که ریم شارهزا: له به غدایی فه یلیه کان ئیمه قوتایی
بووین زۆر جۆره شاییان ده کرد که زۆر غه ریب بوو، واته
له لای ئیمه ئەو جۆره شاییه نه بوو، جلکه تایبه تیبیه که ی
وهکو پانتۆل و شهروالیان له پێ ده کرد له (۱۹۴۶ -
۱۹۴۷) ده چووینه شاییه کانیا و شتانه یان ده کرد،
به لکو بادینانیش واته به راستی زۆر دهوله مهنده
زاخۆیه، دهۆکه ئەوانه نهک هه شت نۆ ده شاییه ده زانن.

پامان: حسابم کردووه (۷۷) شاییم کۆ کردووه ته وه به
ناو، به لّام ئەمه پرۆژه یه که له گه ل براده ریک ئە گه ر کرا به
فیدیه وینه ی گرین؟

که ریم شارهزا: جا خۆزگه بچنه بادینان به تایبه تی ئەو
شاییه ی ئیمه پیتی ده لئین شیخانیه، ئەوان زیاتر له
(۱۵-۲۰) شاییان هه یه.

پامان: به لای جه نابت قهت بوو ته غه م له لای تو
شتیکی ئەوها بکه ی له بۆ شاییه و هه لپه رکئی؟

که ریم شارهزا: نه خیر، به لّام له چوار چیه ی فۆلکلۆر و
کولتور کتیبیکمان به دهسته وه یه له سه ر «کۆیه له ره وتی
شارستانی کوردیدا».

پامان: له وێ باسی کراوه؟

که ریم شارهزا: هه یه خۆمان نووسیومانه، هه یه بۆمان
هاتووه ته کلپی هه ندی که سمان کردووه.

پامان: لایه نیککی دیش، که پیوسته له سه ری
رابه ستین و قسه ی له سه ر بکه ین ساغ کردنه وه ی شیعه ری
شاعیرانی وهک حاجی قادری کۆبی و ئەسیریه سه بارت
به ئەسیری شاعیریکه که رهنگه زۆر کیشه ی له باره وه
نه ییت، له زۆر شیعه ریدا، به لّام شاعیریککی وهکو حاجی
هه م شاعیریکه شیعه ری زۆری دیار نییه هه م رهنگه
ئیلتیباس هه بی؟

که ریم شارهزا: حاجی قادر..

پامان: به لئی.. حاجی قادر هه تا ئیستا ئەوه ی که

کراوه لئی رازیت؟

که ریم شارهزا: هیشتا به ته واوی نه گه یشتینه ئەنجام،
چونکه حاجی قادریک به سه لتی ژیا بی، مال و
مندالیک، وه ره سه یه کی نه بی بلیین دوو سێ ده ست
خه تی به جی هیشته بیت ته نیا ئەوه نده ی هه بوو، که
شیعه ریککی داده نا ئەوانه ی ئەسته نبۆل هه لده ستا بۆ ئەمین
ئاغای ئەخته ری براده ری ده نارد له کۆیه ئەویش له لای
خۆی له لای سه لیم ئاغای کوری پاراستبووی، سه لیم
ئاغاش پاش وی که وته ده ستی مه لا ره ئووی سه لیم
ئاغای تا ئەو سالانه ش مابوو، که ده توانرا لیبیان
وه ر بگرن چهند دانه یه کی له سه ر کۆبی بکه ن.

پامان: ئەو مه لا ره ئووه برا گه وه ی دلداری بوو؟

که ریم شارهزا: نا نا مه لا ره ئووی سه لیم ئاغای مه لا
ره ئووی مه حموده فه ندی پێ ده لئین..

ئه ویدی مه لا ره ئووف ئینسانیککی خاوه ن زه وقی
ئه ده بیات بوو، مه لایه کی گه لیک چاک بوو، ئینسانیککی
قسه زان بوو، وه فاتی کردووه له لای وی مابوو ئەوجا
له بهر ئەوه ی که یه کیتک بنه ماله یه کی نه بی بۆی پیا ریزی،
خانویه کی نه بی، وه ره سه یه کی نه بی هه تا دیانگوت و
حکومه تی عوسمانی زۆری رک لئ ده بووه به نه مانی وی
ده ستی به سه ر که لویه له کانی داگرت واته بر دیویان، بۆیه
گرفت زۆره، ئیستا سه رده میکی مامۆستا پیتی له بهر
ده کردینرو ده یگوت بۆچی چوار چاو و دوو سه ر بوو،
فه ره ی دوون گاو و فیل و شیریه نه بوو، که چی وانییه
فه ره ی دوون کاوه فیل و گاو و شیریه نه بوو. جا له بهر
ئوه ی زۆر شت ده بی بزانی کیهان ماقولتیره، کامه یان
ده قه که ته واوتره دوا یی هه نده که سیش هه زار ره حمه تی
لئ بی مامۆستا... زۆر دلسوژی کوردا یه تی بوو، به لّام
وشه یه کی به عه ره بی بووی ده یکرده کوردی و ده یگوت با
وابی له کاتیکدا زمانه ئەده بییه که ی ئەو وه ختی و بووه
ئهو وه ختی وشه ی عه ره بی زۆر تیدا بوو ده ستکاری
ده کرد.

پامان: له باره ی شیعه ری ئەمه رۆه چ ره ئیه کت هه یه؟،
ئه گه ر ناوی وانی هه بی له بهر دلّت بی و حه ز بکه ی ناویان
ببینی؟

که ریم شارهزا: ئەوه توژیک تووشی ئیحراجم ده کات؟

پامان: چ قه ییدی ده کات ناو بده ئەوانه ی
ده یانخوینییه وه؟

که ریم شارهزا: به لئی.. ده یانخوینییه وه به به رده وانی
ئیستا ده بینی (شیرکو بیکه س) شاعیریککی گه وره یه،
قوبادی جه لی زاده چاکه، به لّام نامۆژگاریشی ده که م

هه نده به لای سیکسه وه نه چیت تۆزیک خۆی لابات. لیرهش وه کو (که ریم دهشتی)، (هاشم سه راج)، (دلشاد عه بدوللا) ئه وانهش باشن. له گه نجه کانیس (سه باح په نجه در) وازی له غموزیهت هیناوه، ئیستا ته ووا باشتر بووه، هیوادارم پاشه رۆژیککی باشتری بییت. **پامان:** تا ئیستا کۆمه له کتیبیکت به چاپ گه یاندوووه، له زۆر بواری جوړاو جوړ نووسیوته پیت وایه ئه وهی که ئیستا داو ته به دهسته وه و چاپت کردوووه تۆ قه ناعهت پین هیناوه؟

که ریم شارهزا: من هه موو ئه وهی کردووومه چ هی خۆم به ته ننی چ ئه گهر به هاوبه شی له گه ل یه کی دی کرد بیتم (۱۱) کتیبی چاپکاروم هه یه، ئازادی و ژبان یه که مین به ره هه م بوو دوایی کۆبه و شاعیران و دواتر ریگه ی دوور و دوایی ئه وانی دی هاتوووه؛ (۸) کتیبیشم به هاوبه شی له گه ل مامۆستایان داناوه بۆ قوتابخانه کان.

پامان: ویستم ئه و باسه بکه م تا باسیکی ئه و پاشا گهر دانیه مان له بۆ بکه ی، که قوتایی کورد له دهست ئه و ته رج هه مه و ته نلیفانه ی له به رده ستیه ته گیری خواردوووه به راستی رسته و په ره گرافی تیدایه هه ر زۆر نا مه فهوومه شته کانی زۆری پیوه ندی به دابونه ریتی، به میژووی، به ژبانی ئه و قوتابیان هه وه نییه، که ته جره بهت له م بواره وه هه یه هه ز ده که یین دوو قسه ی تیدا بکه ی، که چ بکه یین؟ کت به رپر سیاره له وهی دهست و بردیک بکات ئه و قوتابیان هه له و ته ننگه یه رزگار کات؟

که ریم شارهزا: ئه وهی که کتیبی قوتابخانه داده نی، یان وه ریده گیتی، پیویسته خۆی له ناو پرۆژه که دا بییت. مامۆستایه کی زمانزان بییت زۆریه یان هونه ری وه رگێران نازانن و ده چن وشه به وشه ده یکه ن، ئه وه شتیکی زۆر نارێک ده رده چیت. جا ئامۆژگاریم ئه وه یه ئیستا واته واز له و شتانه بین ته رج هه م یان باش بییت، نووسین به تاییه تی هه ول بدیت به رنامه ی کوردی و خویندنی کوردی به زمانی کوردی بییت. واته هه ر خۆی دانا ن بییت نه ک پشتیه وه رگێران به ستریت.

پامان: پیت وای نییه درهنگه ئه م ئیشه بکریت؟ **که ریم شارهزا:** زۆر درهنگه، ئیستا وه زاره تی په روه رده پرۆژه کیان داناوه خوا هه لئا گری ئیشتیکی باش ده که ن، ماوه یه کی تر کۆمه لایه تییه کانی پۆلی چواره م و پینجه م و شه شه م هه تا ئه وانیه ناوه ندیش ده که ن به کوردی به تاییه تی پۆلی چواره م و پینجه م و شه شه م ده بنه یه ک کتیب، به شتیکی میژووه، به شتیکی جوگرافیا یه، به شتیکی په روه رده ی نیشتمانیه و هه مووش له سه ر کورد و

گه ره یی کورد و بزاقی کوردی، ئه مه شتیکی زۆر باشه واته بۆ خۆمان و کوردستان ئه وه ده بییت. شتیکی دیکه شیان کرد ئه وه چاپ کراوه و ئه وسال ده گوتریته وه، واته په پره ده کریت. پرۆژه یه کی دیکه یان به ده سته وه یه بۆ سالی دادی ئه ویش خویندنه وه کانی کوردی له دووی سه ره تاییه تا شه شی سه ره تاییه و به رزتریش.

پامان: بۆ وروژاندن نییه خۆ ره ئیت له باره ی ئه و تیزانه ی ماجستییر و دکتۆرا که پيشکesh ده کرین له زانکۆکانی کوردستان خۆت ره ئیت له باره ی ئه وان هه وه چییه؟

که ریم شارهزا: ره ئیم ئه وه یه زیاتر شتیکی مه نه هه چییه، واته ئه وان هه مامۆستا که یان به پیتی مه نه هه که ی ده یادت، به لām ئایا ئه و که سه ی، که وه رده گری بایه هه نده ی له باراندا هه یه، یان باکگراوندی ئه ده ی هه یه، که بتوانی به به تی ته رح کات.

پامان: خۆت رازی لیبیان؟

که ریم شارهزا: له هه نده کان رازی نیم، به لām هه نده کیش جیتی خۆیان گرتوووه جارن ئه وه ی خاوه ن بروانامه ی دکتۆرا، یان ماسته ربا یه، ده بووه خاوه ن نامه یه کی ته ووا، مامۆستا عه لی وه ردی له به غدا، چ هه شریکی ده کرد، دکتۆر که مال مه زه ره دکتۆر ماره خه زنه دار، دکتۆر عه زه دین مسته فا ره سوول ئه وان هه چ کاره کیان ده کرد. جا هه یه له هه یچ کاتیکدا بایه ئه وه نده هه لس و که وت و مامله تی له گه ل ئه ده ب و رۆشنیری کوردی نه کردوووه، جارن ده یانگوت کوره ده پرۆ به شی کوردی، که ده چوو به شی کوردی بایه هه نده ی فییر ده بوو، که پیتی ده رپچی، بای هه نده ی پین نه بوو، که به ره هه می به پرشتی هه بییت.

پامان: هه ر له بواری زانستی هه لیم واته به شتیوه یه کی گشتی تیزه کانی پيشکesh ده کرین له زانکۆکانی کوردستان تۆ هه لوه سته ت به رامبه ریان هه یه؟

که ریم شارهزا: به لئی هه یه، به لām دیسان من مه رج نیمه، چونکه بۆ ئه وه پیویسته لیژنه یه کی بالای زانستی دابندرئ ئه و هه لیسه نگینتی، به پیتی مه نه هه جی تیزه که و نووسینه که رهنگه ته ووا بییت، به لām گرنگ ئه وه یه ئه و که سه تا چ راده یه ک پیش ده که ویت، یان چییان له باریان دایه دوایی چی پيشکesh ده کات.

پامان: به دریتایی ته مه نی نووسینت رهنگه پیوه ندیه کی زۆرت له گه ل هونه رمه ندان و شاعیران و ئه دیب و سیاسه قمداران هه بووی و ئه وانیه که زۆر دیارن و له و قۆناغانه ی نووسینی تۆ دیارن و کاریگه ریان له لای

هه به و قسه ش وهرده گری و قسه شت پی ده به خشیت.

پامان: جه مال نه به ز؟

که ریم شاره ز: جه مال نه به ز جو ره ده مارگیریه کی هه به، که زورجاری واهه به زبانی پی ده گه به نیت.

پامان: زه کی هه ناری؟

که ریم شاره ز: له باره ی شیعری فیرکردن و مندالان به ره هه می هه بوو، دواپوژی.. زوردار، به ره هه میکی دیکه ی بوو.

پامان: هیگل؟

که ریم شاره ز: سه ره تای فه لسه فه ی مارکسی له هیگل هه وه سه ری هه لدا هه رچه نده هه به پیچه وانه وه هات.

پامان: نه دونه یس؟

که ریم شاره ز: شاعیریکه به رزی لوینانیه به.

پامان: نیلیه ت؟

که ریم شاره ز: نوپکه ره وه ی شیعری روژتا وایی.

پامان: نه زرا پاوه ند؟

که ریم شاره ز: دوا ی نیلیه ت هه دئ که شاعیریکه پته وه.

پامان: سیمفونیا؟

که ریم شاره ز: به ره هه میکی موسیقی زور به رزه له لای نیمه کم هه به، خوژبا کوردیش چند سمفونیا به کی هه با به.

پامان: فوکنه ر؟

که ریم شاره ز: یه که له نووسه ره به رزه کانه.

پامان: نه گه ر بلین خوت؟

که ریم شاره ز: خو م.. نیستاش رام له خو م نیبه و واته تیده گه م زور شت ماوه فیری بیم و بگه مه تاماچیکه به رزتر، واته نیستاش خو م به نه زان داده نیم.

پامان: هه دانیشتنه ت به دل بوو؟

که ریم شاره ز: زور سوپاستان ده کم که نه رکیکه زورتان کیشاو ماندوو بوون.

پامان: نا تو نیمه ت گه وره کرد و پامان به توره گه وره به.

که ریم شاره ز: زور سوپاس گه وره یی خوتانه.

پامان: ماموستا زور سوپاس داوا ی لیبوردرن ده که بین نه زیه تمان دای ده با به له روژتیکه وه کو نه مرؤ که هه نیبیه پشوو به دی.

که ریم شاره ز: سوپاس هه ره هختیکه شتیکتان له من ویست من تاماده مه و له خزمه تدام.. زور سوپاس.

تو به جی هیشته وه هه ز ده که بین لیره بو مان باس بکه ی؟
که ریم شاره ز: نه وه ی، که زور کاری تیکردم و چند روژتیک هه ستان و دانیشتنم له گه ل ماموستا گورانی ره حمه تی بوو له کونگره ی دووه می شه قلاوه له نابی (۱۹۶۰) له (۱۵ ی هه تا ۱۷ ی له وئ شه وه ی شیعریکی خوینده وه به ناوی به ره و کونفرانس، منیش شیعرم خوینده وه به ناوی (دوو روو) زور په سندی کرد گوتی: بیده من من له روژنامه ی نازادی بلاوی ده که مه وه، هه یین نازادی ده ره ده جواند، یه ک وشه ی لی گوری، (گوران) تاموژگاری ده کردین، که هه رده م له سه ر تیقاع و کیشی په نجه شیعر دابنن خوتان له کیشی عه روو ز مه دهن.

پامان: نه وه گوران، غه یری گوران؟

که ریم شاره ز: له گه ل هه ردی برادر بووین و چند جاریش له گه ل یه کتر به یه که وه دانیشتووین و پای وه کو یه ک و دژی یه کتریشمان هه بووه.

پامان: تو وه ک نووسه ریک، که به ره وه ام له گه ل نیمه هاوکاری له باره ی گو فاره که مان بیرو رات چیه؟

که ریم شاره ز: گو فاری پامان به راستی نیستا به ده هیتانیکه تر ده ره ده چیت، لایه نی ته کنیکیشی جوانه، به لام به پای من نه گه ر هه ول بدن پیسته کانی بره ک هه راشتر بیت، چونکه نیستا زور چاپه مه نی هه به نه وه نده ورده له و بره وایه دام به به چاویلکه ش ناخوینریته وه.

پامان: به نیو دپی، هه زینه؟

که ریم شاره ز: هه زینه: شاعیره یه کی زور باش بووه، به لام کومه لگه که ی بواری نه داوه شیعری زیاتر دانئ.

پامان: د. نه سرین فه خری؟

که ریم شاره ز: سه ره ده میک نووسه ریکه باش بوو، به لام نیستا هیچی وای نیبه.

پامان: پاکیزه ی ره فیه ق حلمی؟

که ریم شاره ز: نه وه به ره هه می زور بوو، باش بوو.

پامان: سیمون. دی. بو فوار؟

که ریم شاره ز: نه وه ته بیعی له وه دوا یبه ی که کوچی دوا یی کرد کاریگه ریه کی زوری هه بووه.

پامان: نه جاسا کربستی؟

که ریم شاره ز: نه ویش به جوژیک ده وری له رو مانی پولیس، هه بووه، سه ره ده میکیش به جوانی ده مان خوینده وه.

پامان: فیرجینیا وولف؟

که ریم شاره ز: نه ویش نووسه ریکه گه وره بووه.

پامان: د. کوردستان موکریانی؟

که ریم شاره ز: دکتوژیکه روحسوکه و به ره هه میشی

پیناسه:

* له سه‌ره‌تای سالی (۱۹۷۰) دا بووه‌ته ئەندامی
یه‌کیتی نووسه‌رانی کورد و له هه‌موو کۆنگره و میهره‌جان
و سیمیناره‌کانیدا به‌شداریی کردووه.
* ئەندامی ده‌سته‌ی دامه‌زرێنه‌ری یه‌کیتی نووسه‌رانی
کورد- لقی هه‌ولێر بووه، که له ۱۹۷۱/۱/۱۵ دا
کۆنفرانسی دامه‌زراندنی به‌ست و ئەمیش به‌سکرته‌یری
ده‌سته‌ی به‌رپۆه‌به‌ر هه‌لبژێردرا.
* له دامه‌زراندنی لقی یه‌کیتی نووسه‌رانی کورد له
هه‌ولێر تا‌کو هه‌له‌شاندنه‌وه‌ی له سالی (۱۹۸۴) یان
سکرته‌یر، یان سه‌رۆکی لقه‌که بووه.
* له سالی (۱۹۷۳) دا به ئەندامی یاریده‌ده‌ری کۆری
زانباریی کورد له به‌غدا هه‌لبژێردراوه.
* له سالی (۱۹۹۳) هوه تا‌کو ئەمروێ به‌گریه‌ست کراوه
به کارمه‌ند له ئەنجومه‌نی نیشتمانی کوردستانی عیراق.
* ئیستا له گه‌ره‌کی پروناکی شاری هه‌ولێری پایته‌خت
داده‌نیشخ و خاوه‌ن خیزانه و چوار کۆری به‌ژن و مال و
کچیکی هه‌یه.

هه‌قپه‌یه‌ینی:

نازاد عه‌بدولواحید- مه‌حمود زامدار

* که‌ریم مسته‌فا شاره‌زا له سالی (۱۹۲۸) دا له
شاری کۆیه هاتۆته دنیاوه.
* له سالی (۱۹۳۵) دا له قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی
یه‌که‌می کۆیه چۆته به‌ر خۆتندن.
* خۆتندنی قوناعی سه‌ره‌تایی له (۱۹۴۳) و قوناعی
ناوه‌ندیسی له (۱۹۴۶) دا هه‌ر له شاره‌که‌ی خۆی ته‌واو
کردووه.
* له پایزی ئەوساله‌دا چووه‌ته به‌غدا و له خانه‌ی
مامۆستایانی سه‌ره‌تایی له ئەعه‌زمیه وه‌رگیراوه و له
(۱۹۵۰) دا خۆتندنی ته‌واو کردووه.
* له ۱۹۵۰/۱۰/۹ دا به مامۆستای قوتابخانه‌ی
سه‌ره‌تایی یه‌که‌می کۆیه دامه‌زراوه.
* دوای یازده‌سال مامۆستایی به‌ فه‌رمانی حاکی
گشتی عه‌سکه‌ری له (۱۹۶۱) دا له‌سه‌ر هه‌له‌وێستی
سیاسیی دوورخراوه‌ته‌وه بۆ پارێزگای ناسریه و له‌یه‌کیک
له قوتابخانه‌کانی قه‌زای شه‌تره دانراوه.
* له ۱۹۶۶/۱۱/۱ دا رینگه‌ی دراوه بگه‌رپه‌سته‌وه
پارێزگای هه‌ولێر و کراوه به مامۆستا له قوتابخانه‌ی
(قه‌راج) ی سه‌ره‌تایی له‌ناو شارۆچکه‌ی مه‌خموور.
* له پایزی (۱۹۶۸) دا گۆتێزراوه‌ته‌وه بۆ ناو شاری
هه‌ولێر و کراوه به مامۆستای قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی
هه‌ولێری نمونه‌یی.
* له ۱۹۷۰/۱۰/۱ دا کراوه به به‌رپۆه‌به‌ری
قوتابخانه‌ی کۆره‌کی سه‌ره‌تایی کوران له هه‌ولێر.
* له ۱۹۷۱/۱۰/۱ دا گۆتێزراوه‌ته‌وه بۆ
به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی قوتابخانه‌ی هه‌له‌گوردی سه‌ره‌تایی کوران
* دوای ۲۰ سال خزمه‌تی مامۆستایی و ۱۲ سال
به‌رپۆه‌بردنی قوتابخانه له سه‌ر داوای خۆی له
۱۹۸۲/۷/۱ خانه‌نشین کراوه.
* له (سالی ۱۹۵۲) هوه وتار و هۆنراوه‌ی له رۆژنامه
و گۆفاره کوردییه‌کاندا بلاوکردۆته‌وه.
* له ماوه‌ی ژیا‌نی ئەده‌بیدا تا‌کو ئیستا‌که (۱۱)
کتیبه‌ی خۆی به چاپ گه‌یاندووه جگه له (۸) کتیبه‌ی
قوتابخانه سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی و دوا ناوه‌ندییه‌کان
به‌هاوبه‌شی له‌گه‌ڵ مامۆستایانی دی وه‌ریگیراوه و (۳)
شیانی داناوه.
* له سالانی (۱۹۵۹) و (۱۹۶۰) به‌شداریی له
کۆنگره‌کانی مامۆستایانی کورد له شه‌قلاوه‌دا کردووه و
ده‌وریکی دیاری تیدا بینیون.